Ar pascha wisuschehliga Augsta Keisara Aleksandera II. wehleschanu.

Mahjas Weesis.

Politisks un literarisks laikraksts.

49. gada gahjums.

Mahjas Weesis ar peelikumeem maksà:

Ar peesuhtischanu eekschsemê:	Rigâ sanemot:	Ar peesuhtischanu ahrsemês:
Par gadu 3 rbl. — kap.	Par gadu 2 rbl. — kap.	Par gadu 3 rbl. 60 kap.
„ 1/2 gadu 1 rbl. 60 kap.	„ 1/2 gadu 1 rbl. — kap.	„ 1/2 gadu 2 rbl. — kap.
„ 1/4 gadu 1 rbl. — kap.	„ 1/4 gadu — 60 kap.	„ 1/4 gadu 1 rbl. — kap.

Redakzija un ekspedizija atrodas Rigâ,
Ernsta Plates tipo-litografijâ, burtu leetuwê un foto-kimigrafijâ pee Petera basn.

Sludinajumi maksà:
10 kap. par weenas flejas smalku rakstu rindinu, preekschpusê 30 kap.

Apstellejumi uf Mahjas Weesi un sludinajumi suhtami uf schahdu adresi:
Въ экспедицію газеты Маясъ Віасисъ, г. Рига. (Mahj. Weesa eksped. Rigâ.)

Mahjas Weesis iznahk weenreiz nedetâ, treschdeenâs. — Ar katru numuru iznahk literarisks peelikums un katru mehnesi semkopibas peelikums.

Norazijumi manuskriptu eesuhtitajeem:

Manuskriptu eesuhtitajeem japasino redakzijai winu ihstee wahrdi un adreses. Manuskriptus peesuhtot jaesneedz ari honorara peeprasijums un leelums (uf pascha manuskripta). Rakstu des schahdas peezihmes tiks uzluhkoti par tahdeem, par kureem honorars naw maksajams. Sewadrakstu un zitu rakstu honorars nosakams pehz drukatâm rakstu rindinam, stabstu pehz drukas lokshem.

Honorari isnemami arween tanî gada zeturksnî, kurâ raksti nodrukati waj wehlakais tschetru nedeku laikâ pehz notezejuschâ zeturkschna. Kas schinî laikâ honoraru neisnem, teek uzskatits par tahdu, kas no honorara atteizees. Neizleetotee manuskripti neteek atpakal suhtiti, ne ari uzglabati.

№ 8. Rigâ, 25. februarî. **1904.**

Pasinojums.

Zeen. „Mahjas Weesa" abonenteem zaur scho it laipni pasinoju, ka abonenteem nepahrredsamâ skaitâ wairojotees, scha gada „Mahjas Weesa" 3., 4., 5. un 6. numuri wairs naw dabujami.

Ekspedizija.

Saturs: Kara sinas. — Par semes wehrteschanu Widsemê. VII. — Muhsu mahksleneeki un tautiskais uswalks. (Leigas.) — Kapehz Japana karo? — No eekschsemes: a) Waldibas sinas. b) Baltijas notikumi. c) No zitâm Kreewijas pusem. — No Rigas. — Grahmatu galds. — No ahrsemem. — Uhtrupes (torgi). — Tirgus sinas. — Walejas wehstules. — Telegramas. — Daschadi raksti: Japani. I.

Literarisks Peelikumâ: Semes behrni. (Turpinajums.) — Hipnotesetâ dejotaja.

Kara sinas.

(Is „Waldibas Wehstnesca".)

Port-Arturâ nakts no 13. uz 14. febr. pagahja meerigi. Eenaidneeka eskadra usturos Port-Arturas tuwumâ. Peenahk sinas par Kinas kara spehka kustescha nos reetumos no Laohe upes. Runâ, ka 10,000 generala Ma saldatu atrodas zeltâ starp Tundscho un Tschaojangu. Sinmintinas dselszeka apsardsiba teek pastiprinata: katrâ stazijâ nostahditi 40—50 kineeschu saldati. Muhsu jahtneeki eegahja Korejâ. Korejas eedsihwotaji isturas pret mums draudsigi.

Generaladjutants Alekseejews no 18. febr. telegrafê, ka pehz wizeadmirala Storka sinojuma eenaidneeks 15., 16. un 17. februarî naw rahdijees Port-Arturas tuwumâ. Tapat ari kreiseri un torpedu laiwas, kas bija isbraukuschi isluhkos, to naw atraduschi 60 juhdschu apkahrtnê.

Generalmajors Pflugs sino no 18. februara. Pehz muhsu isluhka sinojuma, lihds Pengjangai un gar zeku uz Gensanu naw japanu. Pengjangu eenehmuschi kahdi 6000 wihri, to starpâ 200 jahtneeki; par artileriju naw sinu. Stahsta, ka japani wed pa juhru sawus saldatus no Fusanas uz Zinampu, no kureenes tee eet uz Pengjangu. Korejas saldati, pawisam kahds 1000 waj 2000 no Pengjangas aiswesti uz Seulu. 15. febr. muhsu isluhki atradàs 12 werstes no Pengjangas. Japani apzeetina Pengjangu. Ikdeenas tur nahk klaht saldati. Port-Arturâ wiss meerigs. Mandschurijâ wiss eet labi. No Wladiwostokas sino, ka pehz korejeeschu nostahsteem ap 2500 japanu saldati bes artilerijas Schandschinâ iskahpuschi malâ un 6. februarî isgahjuschi uz Maoerschanu. Deenwidu-Mandschurijâ un Port-Arturâ beidsamàs deenas sasnidsis daudz sneega, turos ari pee sala, kas Port-Arturâ sneedsas lihds desmit gradeem. Wladiwostokâ plosas putenis.

Pehz papildu sinam muhsu isluhki, nakti pahrgulejuschi 12 werstes no Pengjangas, 16. februarî sahka tuwotees pilsehtai, trenkadami 7 ofizeerus isluhkus, pee kam kornets Lonschakows ar 3 kasakeem teem usbruka un atdsina atpakal pee wahrteem. Muhsu isluhku eeraschanàs sazehla leelu ustraukumu Pengjangâ; eenaidneeka strehlneeki drihs ween parahdijàs uz muhreem un tornos un sahka schaudit, gaididami usbrukumu. Pehz isluhku sinam, kuri pilsehtai bija tuwojuschees uz 700 soleem, apkahrtnê redsami wezi un jauni walni, kurus eenaidneeks wehl naw eenehmis. Azim redsot, japanu Pengjangâ naw wairak par 1000.

Starp kaujâ pee Port-Arturas krituscheem un eewainoteem, kuru wahrdi issludinati „Waldibas Wehstnesi", atrodas ari weens widsemneeks Janis Marzews, no Zehsu aprinka; tas deeneja uz „Retwisana". Tad no „Waraga" laudim, pehz wahrdeem spreeschot, waretu wehl buht latweeschi Nikolajs Nagle un Karlis Spruga.

Is Tschifu sino, ka juhra peekrastê isskalojuse malâ 7 japanu lihkus un pee Weihaiwejas ap 50. Domà, ka tee peeder pee ekipascha, kas 12. febr. naktî isdarija usbrukumu Port-Arturai. Tà ka 14. februarî bija wehtra, tad daschi apskahdeti japanu kugi laikam nebuhs warejuschi sasneegt ostu un buhs nogrimuschi.

Wladiwostokâ 3. februarî peenahza Reweles twaikonis „Betty". 27. janwarî isejot is Nagasaki to sagrahba japanu kara kugi, no kureem diwi to wadija atpakal uz Nagasaki. Tatschu „Betty" pa wehtraino nakts tumsu ismuka pawadpneem un sweiks nonahza Wladiwostokâ. — Is schejeenes tagad brauz projam ziwilas personas un it sewischki winu gimenes. Nikolskâ un Chabarowskâ dsihwoklu ihres sazehluschàs breesmigi augstas. Charbinâ pret schahdu parahdibu sperti soli. Wladiwostokâ pahrtikas zenas nokahrtojuse domes.

Is Schanghajas wehsta, ka pehz ofizjala sinojuma is Port-Arturas pa juhras behguma laiku redseta japanu torpedu laiwa, kura ostâ nogrimuse.

„Nowij Kraj" korespondents, kas labi ispehtijis Koreju, nahk pee gala spreeduma, ka korejeeschi isturas weenadi naidigi pret abàm karotajam pusem, bet lai tikai laime peegreesch muguru Japanai un tuhlit atmodisees korejeeschu muhschigais eenaids pret saweem apspeedejeem; winu ar mums neees roku rokâ, bet sahks rihkotees patstahwigi, kà astati, postidami un kaitedami japaneem; atmodisees swehrs, kas gadusimtenus bija peespeests gulet, un nahks soda deena par gadusimtenu spaideem. — schi deena ir tuwu. — 18. febr. Port-Arturâ atbrauza kara teesa, kura tuhlit sahks sawu darbibu.

Pehz priwatàm sinam Plaksina lihzi 16. febr. iskahpuschi pa natti malâ 2400 japani, kuri tuhlit dewuschees zeltâ uz Magozamas pusi. Japani atbraukuschi uz 3 kugeem, kurus pawadijuschi 3 kara kugi. Artilerijas japaneem naw; winu eeschanu stipri aiskawê dsilsch sneegs.

18. februarî sahka ar sirgeem west dselszeka wagonus pa sleedem, kuras liktas pa Baikala esera ledu. Deenwidos no Mukdenes kreewi zek stiprus apzeetinajumus. Haitschenâ tuhlstoscheem kuliju deenu un nakti met wainus.

EXTRA QUALITY

DOYEN & Co.

Brut. Reims.

Champanjers

DOYEN & Co.

Extra-sec. Reims.

Buscha Eau de Cologne ir labs!

Daschadi raksti.

Japani.

I.

Tà ka tagad wisi runà par japaneem, tad nebuhs leeki drusku tuwak eepasihtees ar scho tahlaju tautu. Un domajam, ka to panahksim wislabak, kad noklausissimees, ko par japaneem stahsta muhsu tauteetis Spalwinsch, Austrumu instituta profesors Wladiwostokâ.

„Japanu tautas dsihwes zentrs un pamats ir tas, ko mehdz dehwet par patriotismu, bet tas tikai daschreiz peenem tahdu kà patriotiska fanatisma weidu, saistitu ar paschleelibu. Juhteliba, kura ar to zeeschi saistita, paschleeliba, kura tam dod saturu, nepabeigtiba, negatawiba, kuras ir ta isnahkums, ir wina ustizamee un pastahwigee pawadoni. No tam tad ari rodas japanu tautas rakstura otrs pamats — jebkahdu raschotaju dahwanu truhkums un pawisam netizama spehja uz weigloschanu, pakaldischanu. Muhschigi raisedamees par goda un slawas eedomatu sajehgumu eewehroschanu wini nespehj pazeltees uz raschigu darbibu, jo preeksch tahdas pee wineem naw weetas. Warbuht tikai weena wehleschanàs, wisur isteiktais: „nebuht sliktakam par ziteem" un tikai weenas domàs, kuras nereiz islauschas is dsiktà sirds dibena uz ahreeni: „ziti sliktaki par mums!"

Atbalstidamàs uz schàm diwàm rakstura ihpaschibam ari attihstas wisa japanu tautibas dsihwe. Uz pirmo azu usmeteenu tagadejàs Japanas dsihwes nesaprotamàs straumes wisas isskaidrojamas zaur schàm ihpaschibam.

Runà gan, ka Japana esot kontrastu seme, bet es tikai apgalwoju, ka wina naw kontrastu seme. Wina tikpat ideenischka seme, kà wisas zitas pasaules semes, wina naw nekahda paradise, wina naw ari nekahda elle, bet ir tas pats laba un launa, deriga un nederiga maisijums, kahds sastopams it wisur. War pat teikt, ka wiss tur gauscham labi saskan ar paschu semi, ar tautu un ar winas raksturu, gauscham peemehrots semes, zilweku un winu dsihwes kahrtibai. Manams pat koti maz kontrastu, koti daudz weenmuliba. Japanu dsihwe neisschkiras ne zaur ko sewischku, kas waretu sazelt abrkahrteju isbrihneschanos. Apbrihnoschanas un usslawas zeenigu mehs atradisim kaut kurâ semê. Bet naw nekahdu eemeslu runat par Japanu kà par kahdu aisjuhras brihnumu.

Daudzi brihnas par winas progresu, bet par kahdu? Saprotams, par to, kursch wiswairak kriht azîs. Dselszeki, twaikoni, statistika, kura rahda tirdsneezibas un juhrneezibas attihstischanos, kara spehks un flote, kuri pahrgrositi pehz Eiropas parauga, pat jaunisgudrotee muischneezibas tituli, kuri naw nekas zits, kà gandrihs pa wisu pasauli salasitee pastahwoschee tituli u. t. t., un t. t. Bet to gan nemehdz eewehrot, kas wisu to eeweda dsihwê, uz ko tas wiss dibinajas, kur radàs lihdzekli preeksch wisa ta ispildischanas, zik weltigu materialu upuru tas nemaksaja un kà tas ispildits pehz sawa kodola.

Lai waretu dot pareisu atbildi uz usstahditeem jautajumeem, tad wajaga paluhkotees jo dsiłak, eeraktees lihdz teem pamateem, uz kureem dibinata wisa scha ehka un wisa japanu dsihwe.

Tagadejà Japana naw wehl nekas zeeschi noteikts, nodibinajees, pilnigs. Bet otrup ta ari nerahda nekahdus kontrastus. Jaunais, eiropeiskais gan peenemts, bet newis usnemts; tapat peenemts kà uswelk fraku uz kailu meesu waj ari ispuschko sawu galwu ar jaunu rotu. Wezais, japaniskais gan nonemts, bet newis atmests. Ja, ja gribat, leetu kontrasts, bet naw kontrastu dsihwê. Dsihwe eet ta pate — strauja un nepastahwiga, — pastahwiga tikai sawâ nepastahwibâ: kas wakar bija, schodeen aismirsts, un riht ta weetu eenems jau kaut kas zits. Augschâ aprahditàs schàs tautas rakstura ihpaschibas nekauj winai peeturetees un palikt pee tà, ko wina schodeen waj wakar peesawinajusès (bet naw wis padarijuse par sawa gara eeguwumu). Wisur sajuhtams dsihwes atbalstu truhkums, wisur parahdas noteiktu prinzipu truhkums, kuri spehtu dsihwi nokahrtot. Wisur tikai weigloschana, weenigà dsihschanàs pehz ka jauna, weeniga wisa weza nizinaschana, zenschanàs dsihwot bes puhlem, naw mihlestibas un peeraschanas pee darba, kuras pahreet no tehwa uz dehlu un dehla dehlu, no paaudses uz paaudzi, kuras dsihwo gadu simteneem, gadu tuhkstoscheem, ir tikai weena weeniga zenschanàs baudit zitu darbus un darbu panahkumus. Bet otrup ari schee laudis naw darba deweji — preeksch tam wajaga kapitala, un schee laudis naw kapitalisti, un wini zenschas wisu isleetot par welti.

Ta tauta, kuru wina it kà par wisàm wairak mihl, leekas, atminejuse winus — tee ir angli. Neraugotees uz wisàm monografijam, kurâs japani slaweti (nemaz neismeklesim, kas pamudinajis uz winu sarakstischanu), wini noleedz japaneem to paschu weenigo, ka pee teem originals tiklab garschas kà wirseena sinâ — japanu mahksłu. Schàs raschojumus angli nesauz par mahksłas raschojumeem, bet weenkahrschi curio un paschcem saweem draugeem wini neprata dot zitu palamu, kà pamasinamu wahrdu, kursch sewi nesatura neka nopeetna, kà tas daschreiz atgadas ar zitàm palamam. — Japs waj Jappers, waj ari the little Japs, un frasa: „Angku waloda, kà winu runà japani" pa angliski teek isteikta: English as she is Japped.

Dsihwes atbalstu truhkums pee japaneem ir taisni winu rakstura ihpaschibu ispluhdums.

Lihdz tam, kamehr wisa Japana wehl dsihwoja no kineeschu ziwilizazijas drupatam un nodarbojàs ar winu ispehtischanu un peesawinaschanos, atkal ne aiz intereses uz wisa kinisku ispehtischanu, — Japana it neneeka naw peeliku se pee kineeschu gudribas, — un ari ne aiz praktiskeem noluhkeem, — Japana naw pat peesawinajusès ne kineeschu walodas, ne kineeschu gudribas, un kamehr wina zita neka, kà tikai kinisko, nepasina, dsihwe ari bija weenkahrscha. Nodarbodamees ar kineeschu rakstneezibas ismahzischanos, lai peepilditu robu, kas bija manams aiz paschu japanu literaturas truhkuma, lihdz ar to japani, mahzidamees hieroglifus, ismahzijàs ari tekstus un grahmatas, ar kureem tàs bija rakstitas; un tà ka schìs grahmatas pa leelai daļai bija tàs kineeschu klassiskàs grahmatas pehz pirmà perioda, kurâ rakstit un lasit mahzijàs pehz budistu grahmatam, tad japani peesawinajàs ari daku no konfuzianisma satura, kursch teem ispildija tikumibas kodeksa weetu. Konfuzianisma praktiskàs un lehti saprotamàs idejas, budisma ahrejàs parahdibas (paschu budismu japani ta apstraktibas dehl naw spehjigi sajehgt) un daschas senejas sintoistu luhgschanas, kuras warbuht ari zehluschàs no kineescheem, tas wiss kopâ saweenojàs un istaisija gandrihs rokam taustamu japanu gara mantojumu.

Jf Tokijas sino Reitera biroja, ka kreewi Antschû un Jongbenâ sanehmuschi sawâs rokâs telegrafa kantorus, saguhstijuschi eezirknu preekschneekus un sagrahbuschi wisus ofizialos rakstus. Antschu apgabalâ kreewu pulzinsch sastahw tikai if 40 wihreem. Andunas apkahrtnê ir ap 2000 wihru, galwenee spehki atrodas pee Laojanas. Nopeetnakas sadursmes negaida deenwidos no Jalu upes. Domà, ka kreewi japameem stahsees pretim pee Jalu upes.

Japanu prisu teesa aisina par pareisu daschu kreewu tirdsneezibas kugu apkihlaschanu. Dots mehnescha laiks preeksch pahrsuhdseschanas. Pee tam peebilst, ka trim kugeem nemaf neesot bijuse sinama diplomatiskàs satiksmes pahrtraukschana un ka tee sakerti eepreeksch kara pasludinaschanas, proti 24. un 25. janwarî.

Generalis Pflugs telegrafê no 20. febr., ka Port-Arturâ un Inkawâ wifs meerigs. Pehz finam, kuras dabubtas no kahda azuleezineeka, starp salam netahl no Tschemulpas gul nogrimis kahds japanu trijskursteenu kreiserš.

Tschemulpâ japani isnihzinajuschi wisus eerihkojumus preeksch saldatu malâ zelschanas. Turpmak tee sawus saldatus zels malâ Tschinampâ, kuras osta tagad jau swabada no ledus un atrodas wairak pret seemeteem no Tschemulpas.

Generaladjutants Alekfejews telegrafê no 22. febr. Wispadewigi sinoju Juhsu Keisariskai Majestatei: Wladiwostokas zeetokschna komandants telegrafê, schodeen pulksten 8 un 50 min. no rihta Askolda salas tuwumâ, deenwidos, parahdijàs 7 kugi. Pulksten 9 un 45 min. israhdijàs, ka tee bija kara kugi, kuri brauza uf Askolda salu. Ap pusdeenas laiku eenaidneeka kara kugi atradàs puszelâ starp peekrasti un Askolda salu un atrasdamees ahrpus bateriju schahweena brauza uf Usurijas lihtscha pusi. Pulksten ½2 eenaidneeku eskadra sahka schaudit. Starp twaikoneem atradàs laikam 1. schkiras kreiseri „Isuma" un „Jakumo". Pahrejo kara kugu wahrdus newareja issinat.

— Kahdas astonas werstes no Askolda salas eenaidneeku kugi sahka schaudit; zeetokschni un baterijas netika apskahdetas; eenaidneeks isschahwa ap 200 bumbu. Schaudischana ilga 55 minutes un tika nobeigta pulksten 2 un 20 min. Eskadra atkahpàs un lihds ar to pee Askolda salas parahdijàs 2 torpedu laiwas un 2 otras schkiras kreiseri pee Maideka raga. Eenaidneeka kugi bija stipri ar ledu apklahti. Usbrukums bija bes panahkumeem. Pilsehtas eedsihwotaji Wladiwostokâ wisu laiku palika meerigi.

20. febr. nakti ap Port-Arturu plosijàs wehtra ar puteni. 22. febr. wakarâ tika pamaniti japanu isluhku kugi, kuri turejàs Port-Arturas peekrastes tuwumâ.

Jf Tokijas sino no 21. febr., ka Wladiwostokas eskadra zeturtdeen redseta Gensanas tuwumâ. Kahds Austrijas twaikonis, kas nonahza Hakodatê sino, ka Wladiwostokas eskadra braukajot pa seemeku uhdeneem, kerdama japanu twaikonus.

Par semes wehrteschanu Widsemê.

VII.

Ihsumâ apskatijuschi „likumu par nekustamu ihpaschumu nowehrteschanu Widseme semes nodokku isdalischanas noluhkâ", kà ari instrukzijas projektu, zik tahlu to mums atkahwa telpas un daschi no mums neatkarigi apstahkli, pasneegsim beigàs ihsu pahrskatu par nekustamu ihpaschumu wehrteschanas leetas turpmako gaitu.

Pahrspreeschot landrahtu kolegijas sastahdito instrukziju jeb nowehrteschanas tarifu Widsemes gubernas nowehrteschanas komisijâ nebija panahkama zeretà peekrischana projektam un weenprahtiba. Leelà daka komissijas lozekku gan isteiza sawu peekrischanu un bija ar meeru stahdit instrukziju preekschâ finantschu ministrijai dehk apstiprinaschanas, lai ari ar dascheem neeewehrojameem pahrgrosijumeem. Widsemes krona palatas pahrwaldneeks Wasilijewa kgs turpreti jo asi usstahjàs pret projektu, norahdidams uf wina weenpusibu, zaur ko nebuhschot eespehjama semes nodokku samehriga un taisniga isdalischana.

Krona palatas pahrwaldneeka usskati par landrahtu kolegijas sastahditu instrukziju resp. semes wehrteschanas tarifu plaschaki paskaidroti ari laikrakstos, kà peemehram kahdâ no wina usskatu beedra, Widsemes krona palatas nodaias preekschneeka N. A. Lipkina kga sastahditâ un „Rischskij Westnikâ" nodrukatâ garakâ rakstâ. Daschu nenowehrschamu apstahkku dehk aprobeschosimees ar ihsu iswilkumu no scha interesantà raksta.

Minetâ rakstâ wispirms aisrahdits uf noslehpumainibu, ar kahdu projekts sastahdits no landrahtu kolegijas, neeewehrojot interesentu teesibas uf lihdsdalibu, kà ari uf atkahpschanos no likumâ noteiktàs kahrtibas, pehz kuras projekts ihstenibâ buhtu sastahdams no peenahzigàm eestahdem, peedalotees tà leel- kà masgruntneeku preekschstahwjeem, bet newis tikai no landrahtu kolegijas, waj winas usdewumâ no daschadàm personam.

Projekta galwenakais truhkums esot wina nesaskana ar 4. junija 1901. gada likuma prasijumeem. Likuma 14. pants nosakot, ka ihpaschumi nowehrtejami pehz winu widejà skaidrà eenahkuma; projektâ turpretim wisur teorijâ noteikts wispahrejais jeb kopeenahkums un tad tapat teorijâ aprehkinats skaidris eenahkums. Likuma 17. pants atkal prasa, ka widejais skaidrais eenahkums no desetinas noteizams uf sinu pamata, kahdas sawahktas Widsemê, bet newis kahdâ zitâ semê, pehz kuras parauga projekts sastahdits. Pirms instrukzijas projekta sastahdischanas tomehr tahdas statistiskas sinas neesot eewahktas, wismaf ne likumâ noteiktâ kahrtibâ zaur peenahzigàm eestahdem. Ari gubernas nowehrteschanas komisijâ pee projekta apspreeschanas schahdas sinas neesot stahditas preekschâ.

Aif daschadeem eemesleem, kuri nu nekahdi nesaskan ar nekustamu ihpaschumu ihpaschneeku leelà wairuma interesem, projektam par pamatu peenemta tà sauktà saksch u sistema laukfaimneezisklajâ taksazijâ. Projektâ schi iswehle isskaidrota ar minetàs sistemas augsto sinatniskumu, bet daschi leetprateji apgalwo, ka schi sistema esot wairak peemehrota leelgruntneezibas interesem. Sinatnu wihri turpreti spreeschot par mineto sistemu zitadi. Tà peemehram wahzu sinatnes wihrs f. d. Goltzs sawâ apzerejumâ „Landwirtschaftliche Taxationslehre" (Berlin, 2. Aufl. 1892.) issakotees, ka sakschu sistema israhdotees no scho laiku sinatnu stahwokka nemot par nowezojuschos. Ta pirmo reisi leetoschanâ eewesta jau pagahjuschà gadu simtena 40. gados un jau toreis pret to pazehluschàs daudsas balsis. Ari paschi schàs sistemas sastahditaji esot isteikuschees, ka pee winas galwenakâ kahrtâ likti swarâ apstahkli Widus-Wahzijâ un it ihpaschi Saksijâ. Protams, ka teem koti maf kopeja ar dabas un tagadejeem laukfaimneezibas apstahkleem Baltijâ. Sakschu sistemas galwenà kluhda esot, ka ta jau pirms taksazijas peemehroschanas praksê teoretiski aprehkinot saimneezibas kopeenahkumus un kopisdewumus un pehz teem isrehkinot skaidro eenahkumu.

Tà warot rihkotees tik sem sewischkeem apstahkleem. Pee semes wehrteschanas galigà isschkirschana tomehr peekrihtot weenigi skaidrajam eenahkumam, tas issinams zaur praktiskâ dsihwê smeltàm sinam. Kopeenahkumu warot nemt tik tur par mehraukla, kur kopeenahkums un skaidrais atlikums pee wiseem aramas semes gabaleem, kuri eerehkinati weenadâ schkirâ, stahw lihdsigâ samehrâ. Tà tas tomehr ir tik retos isnehmuma gadijumos.

Pehz N. A. Lipkina domam, sakschu sistemu warbuht sinamâ mehrâ ar sekmem waretu isleetot pee Baltijas leelgruntneezibam, kur lauku sehjas kahrtiba apmehram weenada. Nekad ta tomehr nenoderot semneeku un wispahrigi sihksaimneezibu ihpaschumu wehrteschanai, jo tahdàs saimneezibâs pastahwot drihs 5, drihs waj 7 lauku saimneekoschana.

Beidsot jaaisrahdot ari uf to, ka pat paschâ Saksijâ un zitur, kur mineto sistemu wehl leetojot, taksatoreem likums atwehlot eewehrojamâ mehrâ atkahptees no wispahrejàs semes klassifikazijas, usstahdit pee weenas un tàs paschas schkiras semes daschadus wispahrejus un skaidrus eenahkumus u. t. t.

No sazitâ redsams, ka pee sakschu sistemas semes taisniga nowehrteschana leelâ mehrâ atkarajas no taksatoru leetpratibas un bespartejibas. Waj tahdi peedsihwojuschi un bespartejisti taksatori Widsemê atradischotees, tas esot koti swarigs jautajumus.

Scho laiku laukfaimneezibas taksazija, kà finantschu sinatne prasot, lai semes nowehrteschanai tiktu noteikts skaidris eenahkums. Gandrihs wisos Eiropas walstju likumos preeksch semes nodokleem teekot noteikts widejais skaidrs eenahkums, par kahdu atsihstams tas, ko peenem par normalu pee semes laukfaimneezibas attihstibas pakahpeena sinamâ laikâ. Wahzijâ waldoschà pruschu sistema, kuru eeweda 1861. gadâ, peemehram semes nowehrteschanai peenemts par mehrauklu skaidrais eenahkums. Nowehrteschanas galwenos darbus pee tam isdarot newis zentraleestahde, bet weetejàs aprinku waj draudschu eestahdes.

Lihdsigi leeta stahwot daschâs zitâs walstis. Ari kreewu likumi esot lihdsigos usskatos par widejo eenahkumu un wisos semes nowehrtejumos schee usskati nemti par mehrauklu.

Ari meschu nowehrteschanas sinâ neesot eewehrots 4. junija 1901. g. likuma 18. pants, pehz kura preeksch meschu eenahkumu noteikschanas guberna eedalama sewischkos apgabalos, skatotees pehz mescha materialu ismantoschanas apstahkleem, bet instrukzijas projektâ par schahdeem rajoneem jeb apgabaleem nekas neesot teikts. Augstaàs schkiras koku gaàums noteikts pahrak leels. Neesot Widsemê meschu, kur 80 gadus weza preede buhschot 86 pehdas gara un 140 gadus weza — 106 pehdas gara. Zaur schahdu koku augstumu paleelinaschanu war isnahkt, ka eenesigi un labi meschi teekot eeskaititi semakàs meschu schkirâs un zaur to winu wehrtiba pamasinata.

Wispahrigi projektâ par wadoscho pamatu esot peenemta leelsaimneeziba, lai gan preeksch taisnigas ihpaschumu nowehrteschanas wajadsetu nemt par pamatu massaimneezibas, kà to peem. darot Austrijâ u. z. walstis.

Tahdas, ihsumâ sanemtas, ir domas, kuras N. A. Lipkina kgs issazijis augschminetâ rakstâ par semes wehrteschanas tarifa projektu. Ar lihdsigeem aisrahdijumeem, kà jau minejàm, Widsemes krona palatas pahrwaldneeks usstahjàs gubernas nowehrteschanas komisijâ pret mineto projektu.

Kà lasitaji atzeresees, tad finantschu ministrija bija sawâ laikâ greesuse wehribu uf scheem aisrahdijumeem un neapstiprinaja projekteto instrukziju resp. nowehrteschanas tarifu, bet usdewa sawahkt zaur weetejàm eestahdem daschadas tuwakas sinas, kà ari isdarit daschus eepreekschejos wehrteschanas darbus. Labs laiks jau ir patezejis no scha rihkojuma islaischanas, bet par projektu un aprinka komisiju darbibu pee wina islaboschanas un papildinaschanas tikpat kà neka nedsird. Laiks tomehr buhtu, tà „Rischsk. Westn." wehl nesen kahdâ peesihmê isteizàs, ka ar semes wehrteschanas leetas nokahrtoschanu pasteigtos, jo ar scha jautajuma isschkirschanu stahw tuwâ sakarâ daudz ziti jautajumi, kuru isschkirschana nowilzinas zaur to, ka truhkst wajadsigo sinu par semes ihpaschumu wehrtibu. Tahds peem. ir koti swarigais zeku jautajums.

Ari par pag. gadâ usstahktajeem semes wehrteschanas darbeem atklahtibâ maf kas dsirdams. Oficialu pasinojumu no semes wehrteschanas eestahdem truhkst. Atklahtibai tomehr schai leetâ sewischki leela nosihme. Paschâ pehdejâ laikâ nu gan weetejee wahzu laikraksti pasneedz daschadas sinas par semes wehrteschanas darbu turpinaschanu Widsemê 1903. gadâ, kuras smeltas if dezembra mehnesî pag. gadâ noturetà Widsemes muischneeku konwenta sehschu protokoleem. Sawu apskatu nobeigdami, pasneegsim ari tàs schinî weetâ.

1903. gadâ nowehrtetas ap 350,000 puhrweetas laukfaimneezibas semes. Bartolomeja, Dikku un Rubenes draudses semes wehrteschana esot jau pilnigi pabeigta; tapat ari Randenu draudsê, isnemot tik weenu krona muischu, Opekalna un Straupes draudsês wehrteschanu wareschot pabeigt schai pawasarî.

Pee wehrteschanas darbeem augschminetâs draudsês strahdajuschàs 6 kahrtejas wehrtetajas komisijas. Bes tam

---

Kad semê eepluhda eiropeeschu prinzipi un idejas, kad seme atwehràs jauneem un sweescheem eespaideem, ahrejai satiksmei ar reetumeem nodibinotees, zehlàs wesela rinda jaunu jautajumu un usdewumu, preeksch kuru isschkirschanas un apweerinaschanas wezà pahrjapanotà kineeschu gudriba wairs nebija peeteekoscha. Wajadseja kertees pee realo sinatnu ispehtischanas, prassja wisadas realas sinaschanas, walodu praschanu un sozialo sinatnu praschanu. Eepasihdamees ar preeksch wineem jauno eiropeeschu-amerikanu pasauli, wineem uf reisi krita azîs wisas labàs schàs ziwilisazijas un kulturas puses. Wiss ahrejais, zik to atkahwa lihdsekli un praschana, tika peenemts, eewests; ko wareja patapinat, tika patapinats; un beigu beigàs tomehr neisnahza tas, kas bija Eiropâ un Amerikâ.

Nemanot, zaur apstahkleem un nepeezeeschamibu, sinatnu wezais kurss tika saihsinats; atstahja weenigi tik daudz, zik bija wajadsigs preeksch kineeschu ahbezes eemahzischanàs, kura sastahw if daudseem tuhkstoscheem sihmju. Bet drihs ween israhdijàs, ka sem jaunu apstahkku un prassibu spaideem ar wezo sinatni noslehgtais kompromiss atnehma tautai atsihto, daudsejadâ sinâ labo un pee tam weenigo wadoni — kineeschu gudribu. Un tàs weetâ netika nekas usstahdits. Jf wisa eiropejisma raibàs sistemas israutàs spezialàs sinaschanas, kuras eeguhtas techniskâ skolâ, neeemahza zilweku nodarbotees, neattihsta winu. No ahreenes patapinatàs armijas un flotes; twaikonu un dselszeku eerihkojumu metodes tapat neaudsina zilweku.

Ar wiseem saweem truhkumeem agrakàm metodem tomehr bija tas milsiskais nopelns, ka tàs tautai dewa sinamus, noteiktus, zeeschus prinzipus. Wezàs metodes gan wairak wingrinaja tikai atminu (ne prahtu) un tas kaitigi atsauzàs uf zilweka raksturu, uf wina spehju attihstibu un darbibas wirsibu, kamehr zilweka intelektualee spehki un eekschejà pasaule palika neattihstiti; bet, kà jau teikts, winàm bija ari tatschu kahdi labumi.

Senà un tagadejà juhras kauja. Anglis Franks Bullens par scho preekschmetu kahdâ Londonas lapâ pasneedz interesantus prahtojumus. Juhras kaujas breesmas tikai retais spehjigs eedomatees. Tos laikus, kad Britanija kluwa virmà juhras walsts un kad winas koka muhreem zauràm deenam usbruka eenaidneeki, tad beeschi atgadijàs, ka pagalam saschauditee kugi deenam peldeja pa juhru apkahrt, kamehr nedaudsee dsihwi palikuschee kuga laudis pret uhdeni kà pret kahdu eenaidneeku zihnijàs par sawa dsihwibu. Wihri ap sewi noraustija atlikuschàs kuga drupas, neapgurdami rihkojàs gar pumpjeem, tihrija sawu kugi, lai neiszeltos kahda sehrga, un sanehma wisus sawus beidsamos spehkus. Buru un koka laikos wisàs breesmàs tomehr wehl bija atrodama kahda romantika, kad schis spahrnotàs flotes tà braukaja pa klajo juhru. Kaut kas swinigs ari bija eeraugot diwas naidigas flotes, kuras dega aif zihnas kahres un bija peespeestas zaur rahmumu turet meeru waj grib waj negrib. Wehl leeliskaks bija skats uf diwàm flotem, kuras wehtrâ zihnas: elementu breesmigà zihna, leekas, nedarija nekahdu eespaidu uf kauju, un zilweks usdroschinajas, wehja un bangu kosmisko zihnu nizinat. Leelgabalu rihbeeni sazenschas ar pehrkona duhkschanu, bet masee sarkanee sibenischi no grihkojoschàs kuga tikko pamanami blakus sibena krahschnumam . . . Jaunlaiku juhras karsch gandrihs wisu to pahrgrosijis. Wehl breesmigaka, bet par laimi ari wehl ahtraka buhs sadursme starp diwàm eenaidneeku flotem. Wezo juhras kauju wilzinatàs nahwes zihnas wairs nebuhs. Jaunlaiku brunu kugi un kreiseri, kaujas linijâ nahkuschi, wisadâ sinâ iswehlesees masako launumu. Aif leelàm breesmam no granatu schkehpelem un uguna eepreeksch kaujas teek nogahdats wiss projam, kas no koka, pat laiwas. Bet tad ari juhreneekam pa kaujas laiku wajaga buht duhschai, nemaf par to nedomat, ka kahda no breesmigajàm bumbam war usksrist uf kugi, issistees zaur greesteem un kuga dibena un kugi ar wiseem laudim maf azumirkkos nogremdet. War jau isklausitees zeetsirdigi un neschehligi, teikt, ka gals ir schehligi ahtrs, bet eewehrojot wezo koku kugu breesmas, kuri pehz kaujas teescham kà kaulu kambari peldeja apkahrt, naw eespehjams zitads isteizeens. Jaunajos kara kugos, kad tee dabujuschi zaurumu un grimst, nahwes zihna nebuhs ilgaka; tas nogrimst, sutâ eetinees, bangu atwarâ un pehz peezàm minutem no kuga wairs nekas naw redsams. Tikai kad ziti kugi tuwumâ, duhschigi peldetaji war zeret isglahbtees. Jaunlaiku kara kugos naw redsams gandrihs neweens wihrs, tee wisi aisslehpuschees aif tehrauda muhreem. Nelsona laiku juhras kaujas mahksias krahschnums pagahjis, jaunlaiku kara kugis eet druhms, nepuschkots un kà leekas pats ar sawu gribu kaujâ, kà kahds fantastisks juhras breesmeklis. Ari daba te neka newar darit, wina zihnu newar ne paahtrinat ne aiskawet; waj rahms waj wehtrains, dsidrs waj miglains, deena waj naktS, — ja wajadsigs — kauja teek eesahkta. Un pee wisa ta wehl peeweenojas neredsamà apakschuhdena laiwa.

Zitrone kà ahrstibas lihdseklis. Zitronu sula koti noderiga pret kroniskam kakla kaitem, difteritu, deguna augoneem, glotam u. t. t., jo ta neween nekauj slimibai tahlak isplahtitees, bet ari isposta winas perekkus. Pee tam zitronu sula ari naw kaitiga, lai to leetotu waj kahdâ daudsumâ. Tihra zitronu sula, wairakreis pa deenu degunâ eewilkta, ihsâ laikâ isahrstê wisniknakas eesnas. Nepahrspehjama ir zitronu sula pret mutes puwi (stomatitis), zaureem sobeem un wispahrim mutes slimibam. Tapehz atschkaidita zitronu sula koti noderiga mutes skaloschanai. Ari kahrpas war nodsiht, kad uf tàm usseen gabalinu zitrones; tas pats panahkams ari pee warschazim, ehdem un sala tulsnam. Kad ar atschkaiditu zitronu sulu schad tad ismasgà galwu, tad issargajas no matu isskrischanas, blausgam un weizina matu augschanu. Wegetariani to leeto pee ehdeeneem etika weetâ.

Schurku isnihzinaschanai usstahda tahdâs weetâs, kur schurkas war peekluht, bet ne zits kahds mahju kustonis, wakaros weenu blodu ar smalkeem milteem, kurus samaisa kopâ ar smalku zukuru, un blakus otru blodu ar uhdeni; tas jaatkahrto wairakreis, lai schurkas peeradinatos un nahktu uf scho maltiti jo leelâ skaitâ. Pehz tam, warbuht treschâ wakarâ, pee milteem un zukura japeejauz klaht treschdaka smalki sabehrstu nedsehstu kaku. Panahkumi nekad neispaleek. Kad schurkas saehduschàs kalketos miltus un zukuru, winàm slahps, un kad winas tad turpat sadseras uhdeni, tad nedsehstee kalki ispluzina winàm eekschas, tà ka winàm drihs ween janosprahgst. Ari no dselswitriola smakas behg schurkas un peles; dselswitriola kristalus eekaisa wisos zaurumos un schkirbàs, kur ween waretu mahjot schee grausoni.

wirstakſators A. fon Villons ar diwâs nodakâs eedalitu mahzibas komiſſju nodarbojees daſchadâs muiſchâs, lai iſmahzitu tekoſcham gadam 6 jaunus bonitorus, t. i. ſemes labuma iſmekletajus un 6 takſatorus. Pee katras komiſſjas bija weens mehrneeks, kas ſemi pahrmehrija un iſgatawoja kartes. Pehz eepreekſch ſaſtahditâ plana tekoſchâ gadâ nodomats pabeigt wehrteſchanas darbus Widſemes latweeſchu dakâ Straupê un Opekalnâ. Darbus uſſahkſchot Gaujenê, Weetalwâ, Kalſnawâ, Jaunpilî, Allaſchos un Kokneſê.

Pee 1903. g. waſarâ no takſatoreem un bonitoreem iſdarameem darbeem peedereja ari ſtatiſtiſku ſinu ſakrahſchana par wiſu 9 tihruma ſemes ſchkiru un pkawu faktiſkâs raſchas apmehru. (Schee ſkaitli, kâ jau augſchâ aprahdijàm, ir wajadſigi preekſch nowehrteſchanas tarifa papildinaſchanas.)

Ari meſchu ſchkiroſchana uſſahkta pag. gada 2. majâ. Wirstakſators Knerſchs ar 4 takſatoreem iſdarijis iſmehginajuma nowehrtejumus Rovaſchu, Wihzeema, Salas muiſchas, Ogres un Skrihweru muiſchu meſchos. Kahrtejas klaſſifizeſchanas darbi beſ tam iſdariti Burtneeku, Matiſchu, Rujenes, Maſ-Salazes, Dikku, Straupes, Lugaſchu un zitâs draudſês. Lihdſ ſchim pawiſam klaſſifizetas 760 kwadratwerſtes jeb 230,000 puhrweetas meſchu.

1904. gadâ meſchu klaſſifizeſchana wiſpirms tiks iſdarita Krona muiſchâs un pehz tam tahdâs, kur tihrumu un z. ſemes wehrteſchana buhs jau iſdarita. G.

Muhſu mahkſleneeki un tautiſkais uſwalks.

(Beigas.)

Pret mahkſleneeku Sarinu uſſtahjàs ari mahkſleneeks J. Roſenthals, apgehrbu komiſſjas lozeklis.

„Wiſpirms jau buhtu jawehlas," tà J. Roſenthals iſſakas, „ka zeen. S. kgs ari no ſawas puſes ſawa rakſtiſka protesta weetâ buhtu peeſuhtijis kahdus projektus*) minetai komiſſjai, waj ari kahdeem no muhſu ſchurnaleem reproduzeſchanai, jo, zik ſinu, tad S. kgs bija no ſwehtku komitejas uſaizinats peedalitees pee komiſſjas darbeem. Sawu tipiſko wilnainu aprakſtu weetâ S. kgs it labi wareja dot kahdus pahri ſkizejumus, kas winam kà tſchaklam leetu krahjejam un weiklam ſihmetajam buhtu warbuht labak iſdewuſchees nekà Maderneeka kgam, kuram ſteidſotees lai leetas pee laika wehl waretu tilt publizetas, newareja atlikt watas tik pamatigi leetu iſſtudet, ka lai wiſs buhtu pilnigs un labs. Wehlak, protams, ir weegli pahrmeſt, ka tas un tas naw tà, kà buhtu jawehlas.

Kas atteezas uſ moderniſeſchanu, tad te it weegli war notikt pahrpratumi. Wahrds „moderniſet" nebuht wehl ſewî neeeſlehdſ rakſturiſko ihpaſchibu iſnihzinaſchanu. Kahdas wezas tipiſkas rakſturibas pahrtaiſit pehz ſawas garſchas, protams, buhtu nejehdſiba, jo tàs jau wairs nebuhtu nedſ wezas, nedſ tipiſkas; bet zita leeta ir, ja grib kahdas formas tahlak attihſtit, ſtingri peeturotees pee dota rakſtura, newis jauninajot pehz kahdas ſawa laika garſchas, bet iſpehtot parauga ihpatnibas, formas tajâ paſchâ garâ logiſki wirſit tahlak, paplaſchinat un attihſtit preekſch wairak peeauguſchas un iſglihtotas garſchas praſibam. Jo wairak leeta peetura ſawu tipiſko, atſewiſchko rakſturu, jo wehrtigaka ta, protams, buhs.

Par wiſàm leetam mums te ſewiſchki japatura azîs ſtarpiba ſtarp wehſturiſkeem koſtimeem un to tautas apgehrbu, kahds jawehlas, lai to tautâ nehſatu. Naw jau nodoms ſarihkot kahdus wehſturiſkus koſtimu ſwehtkus, bet pamatojotees uſ tautas wehſturiſko garſchu un ſtilu, dot dſihwus, attihſtibas ſpehjigus paraugus leetoſchanai. Dſihwus tahdâ ſinâ, lai tee nebuhtu pretigi tautas tagadejai daituma ſajuhtai, jo zitadi ta tos nenehſàs.

Tà es ſaprotu moderniſetu tautas apgehrbu un tà tautas apgehrbu nehſà wiſur, kur winâ gehrbjas daſchadas ſchkiras kaudis un kur to leeto pee pilsgalmeem.

Bet dot ſchahdus paraugus, mums wehl ſchimbrihſcham ir wiſai gruhta leeta, jo wiſs tas, kas atteezas uſ tautas ſenakàs dſihwes redſamo formu, wehl ir pilnigi neiſlopts un neiſſtrahdats lauks un pehz ta maſuma, kas ir ſakrahts un ſameklets, war paſneegt tikai wairak waj maſak iſdewuſchos mehginajumus.

Zik redſams no ta materiala, kas mums pee rokas, tad muhſu tautas apgehrbs tapat wiſos laikos bijis padots modes eeſpaideem, kà zitâs tautâs un kauſchu kahrtâs, lai gan ſemneeku konſerwatiwàs dabas dehl un aiſ tam, ka wini wairak atſchkirti no waldoſchàm modes ſtrahwam, winos wiſilgaki un gandrihſ wehl weenigi uſglabajuſchàs wezakàs modes formas un daſchadu kaiminu tautu eeſpaidi. Muſejâ uſglabateem koſtimeem ir formas ſinâ no weenas puſes rokoko, anpira un tà ſauktàs „biedermeieru" modes eeſpaidi, no otras — kreewu, wahzu, poļu un ſkandinaweeſchu tautu rakſturiſkee peemaiſijumi. Bet tomehr, neſkatotees uſ wiſeem ſcheem eeſpaideem no ahreenes, tee ari leezina no tautas paſchas ihpatnejas garſchas, winas eſtetiſkeem uſſkateem, dabas juſchanas un techniſkas attihſtibas pakahpes, kas parahdas ſewiſchki ornamentoziją, iſgreſnojumos un muſturos, kuri tad ari gandrihſ weenigi kuht ſwarâ pee tautas ſtila iſpehtiſchanas.

No ſchim maſajàm, retajàm atleekam un teem aiſrahdijumeem, kas uſglabajuſchees tautas dſeeſmàs, mums jaiſeet, ja gribam dot kaut ko rakſturiſki latwiſku, ja gribam radit tautai noderigu un wehrtigu apgehrbu. Tik naw japeemirſt weens: kaut gan ſchimbrihſcham, kà jau no Maderneeka uſrahdits, apgehrbu komiſſjai bijuſe wehleſchanàs, dot apgehrbu tikai preekſch dſeeſmu ſwehtkeem, tad tomehr japatura azîs ari tahlaks mehrkis, proti attihſtit, zik eeſpehjams, tahdu apgehrbu, ko waretu nehſat ikkatrs un katrâ laikâ — tiklab ikdeenas, kà ſwehtkos un godibâs.

*) To paſchu war pahrmeſt ari mahkſleneekam J. Roſenthalam paſcham; ari winam kà ſewiſchki labam figuru ſihmetajam buhtu iſdewees ſkaiſts tautas apgehrba paraugs. To zeret mums leek wina lihdſ ſchim gleſnâs parahdijuſchees tautas apgehrbi, peem. „Mahjas Weefa Mehneſchkraſta" wahku bildê redſam, ka Roſenthals pawiſam weenkahrſchâ weidâ ir radijis tahdu tautas apgehrbu, par kuru war ſazit: „Jel paleezi, tu eſi dailſch!" Tadehl zeen. mahkſleneekam dereja gan preekſch ſawas tautas ſeltenitem tikdaudſ upura neſt, kà paſneegt kahdu tautas apgehrba paraugu.

Bet tas nu naw tik weegli iſdarams. Lai no dotajeem maſajeem paraugeem ſpehtu ſaſtahdit kaut ko weſelu, gatawu, tad paſcham jaeedſiļinajas tautas garâ, daudſ japehti un jamekle pakal pehz tàm parahdibam, kas atſpoguļo tautas pamatihpaſchibas. Preekſch tam wajadſigs ſmalki ſſjat, iſſuſt un iſſchkirt tipiſko no newehrtigà, if mainoſchàm parahdibam iſkert paleekamo un tas praſa beſ ilgas nodarboſchanàs wehl ſewiſchku apdahwinajumu. Tadehl radit apgehrbu, kas lai buhtu ſkaiſts, tautiſki originals un turklaht tik weenkahrſchs, ka to lai katris waretu weegli iſgatawot — tas buhtu leels kulturas darbs un panahkams tikai tad, kad wiſſ, kureem uſ to ſpehja un dahwanas, pee tam ſtrahdatu. Jo zik tas gruhti, to redſam pee tagadejas kuſtibas, nodibinat kaddu higieniſkàm un mahkſleneezifkàm praſibam peemehrotu ſeeweeſchu apgehrbu, gar kuru jau gadeem puhlas daudſ labakee gari. Bet muhſu gadijumâ pee ſchim praſibam peenahk wehl klaht tautiſkà.

Tautiſks apgehrbs, tikpat kà tautas dſeja, naw weenas deenas un kahdas weenas perſonas iſgudrojums, bet reſultats no daſchadako inteligentako ſpehku kopigas darbibas un dſihſchanàs uſ ſinamo mehrki. Mums tadehl jabuht pateizigeem pret katru, kas te peenes kahdu materialu un dod kahdus jaunus aiſrahdijumus un eekuſtinajumus un Maderneeka kgam ſchinî ſinâ pirmais leelakais novelns.

Tikai tad, kad katrs pa ſawai daiai puhleſees un pehtis, warès ar laiku pagehret tik wiſpuſigas kwalitates, kà to peem. Sarina kgs jau tagad praſa no Maderneeka apgehrbu paraugeem. Wiſmaſ tahdâ gadijumâ, kur kahds pehz eeſpehjas un labakàs apſinas nopuhlas kalpot kahdai teizamai leetai, naw pareiſi padotees ſaſchutumam, un meerigu leetiſchku aiſrahdijumu weetâ uſbrukt perſonai."

Tà tad atteezotees uſ jautajumu, ka tautas uſwalkus war groſit un tablak attihſtit mahkſleneeks J. Roſenthals jo leelâ mehrâ papildinajis „Mahjas Weeſi" jau agrak iſſazitàs domas. Pehz tam Sarina kgs wehl reiſ nahzis klajâ laikrakſtos, kur apgalwo to paſchu, ka pee zitàm tautam tautas apgehrbi neteekot groſiti un ka ari latweeſchu tautas apgehrba nedrihkſtot groſit. Bet tikdaudſ tas wiſmaſ atlaui, ka ſwahrki warot buht weeglaki un katrai wihlitei newajagot buht gluſchi tahdai, kà wezos paraugos. Nenoleedſ ari wairs Maderneeka ziteem darbeem mahkſlas wehrtibu, bet tà ka tautas apgehrbu ſihmejumi tik nelaimigi iſdewuſchees, tad tee bubſchot zita darbs, kuru nu Maderneekam nahkotees aiſſtahwet. Maderneeks lai turpmak ſtudejot labak tautas apgehrbus. — Maderneeka kgs atkal no ſawas puſes eewehl Sarina kgam labaki eepaſihtees ar tautas apgehrbeem pirms pa teem ko runatu. — Pee wiſa ſchi ſtribda eepreezinoſchs ir tas, ka Sarina kgs apſolas nahkt klajâ ar ſaweem ihſteem tautas apgehrbu ſihmejumeem, dot paraugus ari latweeſchu reformas apgehrbam. Eſam pahrleezinati, ka Sarinſch paſneegs ko glibtu. Waj nu atkal Maderneeks atſihs Sarina ſihmejumus par daiteem un tautiſkeem, tas atkal jautajums. Weens ſaprot ihſto tautiſkumu un daikumu tur, otris atkal pawiſam kur zitur.*) Tomehr zeram, ka galu galâ to atradiſim un tadehl ſilti jo ſilti un ſirſnigi jaapſweiz muhſu mahkſleneeku eeſilſchana preekſch ſchi jautajuma, ka tee ar ſawu mahkſlu tuwojas ari tautas plaſchakàm aprindam. Paraugus war paſneegt daſchadus, gan wezus, gan idealiſetus — tauta pate tad rahdìs, kas ir tautiſks.

Tà tad kahdi panahkumi buhs mahkſleneeka Sarina ihſteem un J. Maderneeka ſtiliſeteem un moderniſeem paraugeem, to iſſchkirs muhſu tautas ſeltenes nahkamajos dſeeſmu ſwehtkos. Beſ winu peekriſchanas nekas naw iſdarams un eewedams. Un winas katrâ reiſê buhs tanî puſê, kurâ atradiſees daile. Jo winas nekad nedaris kaunu tautas dſeeſmai: Kur tu augi daita meita, kad es tewi neredſeju?" —A.—

Kapehz Japana karo?

Karſch uſnahzis negaidot, tà daudſ domà. Un ja Japana to uſſahkuſe, tad tas notizis peepeſchâ pahrgalwibas trakumâ un nekaunibâ. Gan jau kopſch waſaras bija ſinams par konfliktu ſtarp Kreewiju un Japanu, bet wiſpahrigi domaja, ka konflikts beigſees ar iſlihgumu meerigâ zeltâ. Domaja, ka kildas ahdols ir tikai Koreja un ſcho kildu zereja iſſchkirt tà, ka buhtu apmeerinatas abas puſes. To zereja jo wairak taî pahrleezibâ, ka Japana tik weegli neuſſahks tahdu riſkantu zihnu.

Nu notikumi daſchu labu pahrſteiguſchi. Tas tapehz, ka tahlà Japana mums wiſu laiku ſtahweja teeſcham pahrak tahlu aiſ paraſtâ intereſu aploka, un par winas ſtahwokli, ſpehjam, politiku wiſpahribai bija deeſgan bahli, neſkaidri, un kà tagad iſrahdijees, ari nepareiſi, weenpuſigi uſſkati. Kad turpretim paklauſamees, ko leeſprateji ſpreeduſchi jau gadus agrak, un kà iſteikuſchees paſchi japani, tad nahk redſams, ka tagadejais karſch nebuht naw tahda nejauſchiba, ka muhſu eenaidneeki uſ to ir kahrtigi un ilgi gatawojuſchees un ka teem ir plaſchi, noteikti noluhki. Tapehz naw leeki, tos ihſumâ apgaiſmot.

Japana ir ſalu walſts, kur uſ 366,000 kwadratwerſtem dſihwo 47 miljoni! Tas noſihmè, ka eedſihwotaju beeſuma ſinâ wina ſtahw weenâ no pirmàm weetam. Sweedrija waj Spanija ir leelaka par winu, un tomehr Spanijâ ir tikai 19 miljonu eedſihwotaji. Nekabds brihnums, ka Japanâ nahk juhtams eedſihwotaju pahrakums, un ka tee zik ſpehdami zenſchas nopluhſt uſ zitureeni, paplaſchinat, iſpleſt tàs ſchauràs robeſchas, kurâs teem jadſiwo. Ta ir neapturama, neſawaldama dſina, kura manama pee wineem jau agrakos gadu ſimtenos. Wiſtuwakà ſeme wineem ir Korejas puſſala, un teeſcham gadu ſimteneem ilgi Japana ir raudſtjuſe atraut Koreju no Kinas wirswaldibas, dabuht pilnigi ſawâ warâ. Un 19. gadu ſimtena beigàs, kad Japana bija paguwuſe uſ ahtru roku anbrunotees ar Eiropas kulturu, wina tika jau tik tahku, ka 1894. g. aiklahtâ zihnâ debſ Korejas triumfeja pahr ſawu lihdſzenſ, milſigo, bet ſaſtinguſcho Kinu. Ja lihdſt runajuſchas buhtu tikai Kina un Japana, tad toreiſ pehz kara. Japanai peederetu neween Koreja bet ari Kinai atnemtà Port-Artura un buhtu ſawa wara deenwidus Mandſchurijâ. Tas buhtu Kinai ſmags ſiteens, jo ſmagaks ar to, ar ko tas draudeja nahkotnê, un Japanai ſwarigs laupijums. Bet te, pee meera ſlehgſchanas 1895. g. eejauzas Kreewija, kopâ ar Wahziju un Franziju, un jaatdod bija atnemtà Port-Artura, jaatteizas no Korejas un no eeſpaida Mandſchurijâ. Kina bija uſwareta, bet tàs weetâ zits pretineeks ſtahweja pee Kluſà okeana kraſteem: Kreewija! Tàs politika jau ſen raudſijas ſchurp, un japani to nepalika nemanijuſchi. Jau zebiàs wineem ſtipras atſdomas toreiſ 80. gados, kad kreewu eſkadra apſkatija Korejas auſtruma kraſtus pee Laſarewa porta, kà redſams, or to noluhku iſraudſitees te oſtu wehl wairak uſ deenwideem, nekà Wladiwoſtoka. Nu, pehz kreewu eejaukſchanàs Schimonoſeki meera lihgumâ, 1895. gadâ, japanu eenaids tapa wiſpahrigs un apſinigs. Tahds Japanas paſineis, kà Normans, jau toreiſ wehſtija, kahdus grandioſus planus kalot Japanas politika. Iſpleſtees ſawàs robeſchâs bija winas dſihwibas jautajums, un tapehz winas politikas mehrkis, tapt par galweno, ſtipraka Aſijas leelwalſti. Wiſa peeſawinatà Eiropas kultura nebuht nebija atdſeſejuſe winu waroniſko dedſibu un patriotiſmu, un ziti pat apgalwo, ka wiſa ſchi kultura uſnemta tikai kà lihdſeklis, ar ko eekarot wirswaldibu Aſijâ un tad apdraudet pat Eiropu — domas, kuras japanu politiki atklabti gan neiſteiz un pat atraida. Katrâ ſinâ japanu politikas dewiſe: „Aſiju preekſch aſiitateem!" naw tomehr no gaiſa grabbta, bet faktiſti uſſtahdita un leetota no wineem jau gadus diwdeſmit atpakal. Pee tam wini to iſteikuſchi tapat, kà paſihſtamais Monroe Amerikas Saw. Walſtis formuleja doktrinu: „Ameriku preekſch amerikaneem!", tikai ar to ſtarpibu, ka pee japaneem Saweenoto Walſtju weetâ nahk Japano. „Poſtahwoſchâs eiropeeſchu kolonijâs," ſkan ſchi formula: „mehs neeſam eejaukuſchees un neeejauksſimees, bet kas atteezas uſ walſtim, kuras grib buht neatkarigas, un kuru neatkaribu mehs atſihſtam par taiſnigu, tad katru mehginajumu winas apſpeeſt waj kaut kà kontrolet winu liikteni no kahdas Eiropas walſts puſes, mehs newaram uſſkatit zitadi, kà eenaida parahdijumu pret Japanu." Tahdu apſpeeſchanu un kontroli nu Japana domajàs redſot pahr Kinu, kad Kreewija ribkojàs pa tàs Mandſchuriju, un tahdu pat pahr Koreju, kad Kreewija ari turp grib iſplest ſawu eeſpaidu.

Intereſanti paklauſitees, kà 10 gadus atpakal Japanas ahrleetu miniſtris graf Okuma kahdâ ſwinigâ runâ iſteizàs par Eiropas walſtim un par Japanas nahkotni. „Eiropas walſtis," winſch teiza: „jau parahdas grimſchanas, iſwirtibas ſibmes, un nahkamâ gadu ſimtenî winu walſts kahrtiba tiks ſatrizinata un ſabruks. Un ja ari tas nenotiks, tad katrâ ſinâ iſſihls winu lihdſekli neeeneſigâ koloniju politikâ. Un kas tad lai uſſtahtos par winu mantineekeem, ja ne mehs? Kura tauta blakus Wahzijai, Franzijai, Kreewijai, Auſtrijai un Italijai, war weena mehneſcha laikâ uſſtahdit 200,000 wihru leelu armiju? Un intelektualo ſpehju ſinâ, japanu prahts ir pilnigi lihdſwehrtigs eiropeeſcheem. Wehl wairak: waj japani nenahza pee atraduma, ap ko eiropeeſchi gadeem ilgi puhlejàs?" (Te Okuma laikam domà prof. Kitaſato, kas atrada mehra dibglus.) Muhſu tauta ar ſawu rokdarbu ruhpigumu pahrſteidſ pat franzuſchus, kuri tik weikli wiſados amatos. Gan japani ir maſi no auguma, bet meeſas pilnigi atkaras wairak no ſaſtahwa nekà no leeluma. Kad Japana galigi uſwarès Kinu (Okuma runaja, kad meers weh! nebija noſlehgts), mehs buhſim weena no leelakàm walſtim paſaulê, un neweena walſts neeedroſchinaſees kaut ko uſſahkt, neweenojuſès eepreekſch ar mums. Japana tad ſpehs ſazenſtees ar Eiropu, kà auſtrumu tautu repreſentanteene."

Naw jaſchaubas, ka ſchee japanu ahrleetu miniſtra wahrdi ir runati japaneem ihſti no ſirds, ka tee wadijuſchi winus wiſus ſchos deſmit gadus un iſteiz winu noluhkus ari ſchaî brihdî. Normans apgalwo, ka jau tad, kad uſſahkta Sibirijas dſelſzeła buhwe, japanu galwenais kara ſchtabs iſſtrahdajis planus, kà eenemt Wladiwoſtoku un ta apgabalu, noſlehgt ar Kinu lihgumu pret Kreewiju, un Girinâ (netahlu no Charbinas) uſzelt ſtipru zeetokſni, lai no tureenes aiſturetu Kreewijas zenteenus pehz Kluſà okeana peekraſtes. Schis plans toreiſ neiſdewàs, 1894. gada karſch ari neatneſa zeretos augkus, bet aiſmirſtas ſenak lolotàs domas naw tikuſchas it nekad. Japani palihdſeja organiſet Kinas kara pulkus, uſnehma ſawàs ſkolàs kineeſchu jauno paaudſi, noſlehdſa atklahtu lihgumu ar Angliju — un warbuht ſlepenu ar Kinu — wiſu ar to gala mehrki, dabuht waru Auſtrumu Aſijâ. Tàs winai wajaga, lai waretu ari turpmak tapat peeaugt ſaimneeziſki un politiſki, un tapehz wina wed ſcho koti riſkanto, bet ilgi ſagatawoto karu!

*) „Auſtruma" 2. burtnizâ novalâ „Mahkſla un amats" eewehroti daſchadi ſihmejumi, kuri ſpreeſchot pehz burteem R. S. zehluſchees no Richarda Sarina. Te nu mehs teekam eepaſihſtinati ar ihſtu „tautiſku" mahkſlu. Apmehram kahdi 30 wezi durwju klinki, ap 20 atſlehgu „ſchiltites", daſchadi koka lukturi un pahris ſihmejumi no „wezas mahtes puhra lahdes". Primitiwi jau nu wiſi ſchee daikti ir, bet waj ari tikpat pirmatneji latwiſki? No kureenes dabuſàm dſelſi, tur ari mahzijamees formas dſelſi apſtrahdajot. Tahdi klinki bijuſchi neween mums, bet ari zitàm tautam un ir ſewiſchki wahzeeſcheem, no kureem R. Sarinſch tik loti bibſtas. Muhſu kaleji tapat aiſnehmuſchees ſawas formas no ziteem, tikai daudſ wehlaku, un ari pee wineem tàs iſturejuſchas wiſilgaki. Un ja ari tee atkahpuſchees no parauga, tad tikai nefpehjibas un neiſwehjibas dehl. Teem forma iſnahkuſe neiſſtrahdata — tà pahrteeſcham. Kahdu patſtahwigu ideju tur gruhti meklet. Ja nu ari ſcho klinku un lukturu „tautiſkumu" wehl waretu aiſbildinat, ka latweeſchu amatneeki tos reproduzejuſchi, eelikuſchi tajos ari drufzin no ſawas indiwidualitates, kuru nu tagadejeem mahkſleneekeem nahktos attihſtit tahlak, tad tomehr pee „wezas mahtes puhra lahdes", ſihmejumeem ari tas naw. Tos ſihmejuſchi newis latweeſchi, bet apkahrt klejojoſchee ſchihdu mahlderi, un newis pehz kahdas idejas, bet — kahda maſa, tahds darbs. „Anlihſ, kahde puke (puki) mahles? Par puſruble buhs ſmalke puke, ja pofe deſmit ſimbere, tad uſmahleſe wehl klaht kahde putnele, waj zuſkele (tſchuhſtulenu) . . ." Protams, ka eſtetika netika ne praſtà, ne ari ſchihdinſch zentàs to ſawâ darbâ eelikt. Patika, ja tikai labi raibs!

Mahkſla ir talantu un geniju darba lauks, to newar radit katrs. Geniju un talantu noteiz winu idejas. Puhleſchanàs ap abrejo formu un wezu paraugu uſſtahdiſchana, newajadſiga. Lai latweeſchu mahkſleneeki eeſabonas ſewî tihras latwiſkas idejas, tad latwiſka forma mums nahks pate no ſewis. Bet ne wezos kankaros idejas meklejamas, tàs nollauſamas pee tautas pukſtoſchas ſirds. Un ja kas buhs ſcho winas ſirds pukſteſchanu nokLauſijees, winas ilgas un wajadſibas ſapratis, tas atradis preekſch tàs gluſchi zitas formas, tas neapgalwos, ka tautas dwehſele meklejama wezàs paſtalâs un daſchados krahmos.

No eekſchſemes.

a) Waldibas ſinas.

Baltijas ſkolotaju ſeminara ſkolotajs Momots eezelts par Werawas aprinka tautſkolu inſpektoru.

b) Baltijas notikumi.

Widsemes gubernators dara sinamu, ka labprahtigas dahwanas preeksch kreewu kara flotes pastiprinaschanas war eemaksat Gubernatora Kanzlejâ (Pili 17) ikdeenas no pulksten 10 lihdſ 3 deenâ, isnemot swehtkus un swehtdeenas.

Widsemes muischneezibas konwents sawam preekschsehdetajam usdewis eekustinat jautajumu, ka spitaligee obligatoriski eeweetojami spitalnizâs.

Widsemê no 20. augusta lihdſ 5. oktobrim buhs sirgu skaitischana, starp zitu, Rigas, Walkas, Zehsu, Walmeeras un Werawas aprinkos.

Widsemes gubernas waldes ahrstneezibas nodaka dara sinamu, ka uſ Tahlajeem Austrumeem tiks saribkota ahrstu sanitara kolona, sastahwoscha iſ weena wezaka un 4 jaunakeem ahrsteem, pee kam wezakajam un 2 jaunakeem jabuht speziālisteem kirurgijâ un 2 jaunakeem terapeitijâ. Wezakajam ahrstam jabuht pareistizigam, jaunakee war buht pareistizigi, luterani waj katoli. Kas grib peedalitees, lai tapehz peeteizas jo drihsak. Alga wezakajam ahrstam 500 rbl. un jaunakeem 350 rbl. pa mehneſi.

Par Baltijas meschu nopostischanu „N. Westn." raksta: Tà ka lihdſ ar zitu semes ihpaschumu ari meschi tagad tiks no jauna pahrwehrteti, tad daschi leelgruntneeki sahkuschi sistematiski nopostit meschus, kuri atrodas winu muischâs. Jurjewas aprinkî schogad teek iſzirsti preedeeni un egleeni Merijas, Udernes, Lewenhofas, Kambijas, Walgutas muischâs, Laisholmas, Bartolomeja, Marijas-Magdalenes un zitos draudsês. Kokus wed uſ ahrsemem, ihpaschi Holandiju un Wahziju. Leelakee agenti un meschu pirzeji ir schihdi. Laikam ar to paschu noluhku, uſ daschu basnizas konwentu nolehmumu, sahk ari iſzirst meschus mahzitaju muischâs, kà peem. Kurkundâ.

Pagastu leetas. „Igaunijas Gubernas Awisês" nodrukats 5. janwarî Wisaugstaki apstiprinats walsts padomes nolehmums, zaur kuru Baltijas pagasta wezako, winu palihgu, teesneschu un substitutu wehleschanâ teek eewesta jauna kahrtiba. Uſ semneeku leetu komisara preekschlikumu, eewehrojot darba apstahkkus, gubernas semneeku leetu komisija noteiks gada laiku, kurâ jaisdara wehleschanas. Semneeku leetu komisareem sawi pagasti jaeedala trijâs schkirâs, no kuràm katrâ gadâ tikai weena wehlè sawus amata wihrus. Tà tad katrâ gadâ wehleschanas noteek tikai weenâ pagastu schkirâ jeb weenâ treschdakâ. Ja kahds pagasta wezakajs agrak atstahjas no amata, tad lihdſ pagasta pilnai sapulzei pagasta darischanas wada weens no wina palihgeem, pehz semneeku leetu komisara eeskata. Pagastu amatwihru triju gadu deenests sahkas ar 1. janwari, turesch nahk pehz wehleschanam.

No Jaun-Peebalgas. Daschos pagastos ir dsirdama schehloschanâs par kawekkeem laikrakstu aboneschanâ, kà: par laikrakstu apstelleschanu un to sanemschanu. Mehs jaunpeebaldseeschi, pateizotees pagasta waldes energiskai rihzibai, schinî sinâ waram pat lepotees. Laikrakstu un Derigu grahmatu apgahdaschanas Nodaļas isdewumu apstelleschanu mums ispilda pagasta waldes skrihweris Ornina kgs, kursch pagasta isglihtibas weizinaschanâ pèe schejeenes eemihtneekeem ir eeguwis deesgan leelu zeenibu un labwehlibu. Pagasta pastu, ka laikrakstus, grahmatas un wehstules — korespondenzijas lihdſ ar ofizialàm sinam katram adresatam peenes mahjâs klaht preeksch tam sewischki algoti sinneschi. Sinneschu eezirkni muhsu pagastâ ir 6, pee kam uſ katra sinnescha zaurmehrâ isnahk nepilnas 70 saimneeku mahjas. Katra sinnescha usdewums ir nekawejoschi katram isnehsat pagasta pastu. Daschi atkal sawus laikrakstus sanemam basnizkrogâ, pee M. Dsinej kdses, kur ari weegla sanemschana, sewischki swehtdeenâs. Agrakos gados nedeļas laikrakstus mehs sanehmàm sesdeenâs pehz pusd., bet tagad lihdſ ar Walkas-Stukmana peewedzeka atklahschanu, tos sanemam weenu deenu agraki t. i. peektdeenâs. No wisa schi redsams, ka laikrakstu sanemschanas sinâ mums ir doti daschadi atweeglojumi un pabalsti, gan no pagasta puses, kà ari no priwatpersonam. Tikai buhtu jawehlas, kaut wairak rastos lasitaju. P. B.

No Wez-Peebalgas. Zeturdeen, 12. februarî sche pee weetejà Steenuscha kroga tika noturets pirmais nedeļas tirgs. Tirdsineeku bija eeradees leels daudsums, gan no tuweenes gan attahleenes. Prezem pirzeju ari netruhka. Gandrihſ waj katris ispahrdewa wisas atwestàs prezes Ko wehl uskuptschi un ziti neispirka, to weetejàs muischas ihpaschneeka pilnwaris de-Schei, meerteesnesis Pawlowitschs un ziti kungi patureja. Tirgus deenâ tika dserts kà nekad, no agra rihta lihdſ wehlai naktei un pat lihdſ otram rihtam. Daudsi, kas atwestàs prezes bij pahrdewuschi, ari dabuhto naudinu pa tam tuhlin notrillinaja pee stoikas galda. Tas tikai nu wehl bija eesahkums, bet pateesibu rahdis turpmaka tirgus gaita. Lai waj nu kà, bet droschi to labako tak zeresim! — Lai peepildas! — Schàs paschas tirgus deenas wakarâ kahdam tirdsineekam no G. (Leeseres draudsê) pahris desmit sotus no kroga nobraukuscham bija paspruzis sirgs un aisslaidees ar wisu aisjuhgu weesuła ahtrumâ. Kahdu puswersti uſ to pusi, kur sirgs bija aisslaidees, tikuschas atrastas drupatâs sasistas kamanas bes ilksem, wehl tahlak kahdâ olnizâ ilkſs, eemaukti, groschi un ziti aisjuhgu peederumi, bet no pascha sirga ne wehsts. Sirgs bijis jauns, ap 150 rbl. wehrtibâ.
Tsch. Strautinsch.

No Maſ-Salazes. Starp zitàm weetejàm beedribam ar atsinibu minama Krahj- aisdewu kase, kas dibinata kopsch 10 gadeem. 16. februarî min. kasei bija gada sapulze, kurâ beedreem tika isdaliti drukati gada pahrskati. Kases apgrosijums par 1903. gadu 693,240 rbl. 97 kap.; skaidras peenas 2898 rbl. 14 kap.; no schis sumas atskaitot 580 rbl. preeksch grunts kapitala un 223 rbl. 88 kap. preeksch reserwes kapitala, atleek 2094 rbl. 26 kap., kas isdaliti uſ beedru eemaksato dalibas kapitalu, istaisa 9,6% diwidendes. Beedru 1903. gada beigâs bija 229. Kases grunts kapitals 5775 rbl. 7 kap.; dalibas konto 24911 rbl. 32 kap.; noguldijumu konto uſ weenkahrschàm % 136,096 rbl. 41 kap.; krahjumu noguldijumu konto t. i. uſ prozentu prozenteem 65,558 rbl. 16 k.; reserwes kapitala konto 4540 rbl. 76 kap., pawisam kasê noguldits 201,654 rbl. 57 kap. aisdewumu konto 219,062 rbl., tà tad aisdewumu konto par 17,407 rbl. 43 kap. leelaks par noguldijumu konto. Minetà kase katru gadu isdod prahwas sumas labbarigeeem mehrkeem. Gada pilna beedru sapulze nolehma kahdam musturigam skolotaju seminara audsekaim 60 rbl. pabalsta; diwu kurimehmu behrnu skoloschanai 85 r.; Sarkanam krustam 100 rbl. un kara flotes pawairoschanai 100 rbl. Kase pabalstijuse arweenu Der. Gr. Nod. — Weetejai Ugunsdsehseju beedribai kase aisdewa 200 rbl. uſ 3 gadeem bes %. — Luhdsamâ deenâ latweeschu draudse pee basnizas durwim Sarkanam Krustam par labu sameta 52 r.; un wahzu draudse 8 rbl. Straujaiskalns.

No Aderkasas. Ar preeku no schejeenes jawehsta, ka 15. febr. sch. g. ir eesahkuse sawu gaitu Aderkasu-Mengeles-Plahteres Lauksaimneezibas beedriba. Beedribas eepreekschejà wehsture ihsa: pag. gada 31. okt. tika parakstiti beedribas statuti no 107 beedreem dibinatajeem un jau 31. jaanw. sch. g. beedriba apstiprinata no Widsemes gubernatora kunga. Atklahschanas deenâ maſ dsirdejàm skaku wahrdu un uspuhtigu gawiku, toteesu wairak nowehrojàm apsinigas un aktiwas lihdsdalibas. Atklahschanas wahrdos beedris-dibinatajs J. Krodera kgs aisrahdija uſ to apstahkli latweeschu beedribu wehsturê, ka ideala rakstura beedribas bijuschas tàs pirmàs un arodneeziskas — tàm sekojuschas. Sapulzejuschees nodseedaja „Deews sargi Keisaru!" tad sekoja deenas kahrtiba. Par preekschneeku ar leelu balsu wairakumu eewehleja J. Krodera kgu, par wina beedri muischas pahrwaldneeku K. Kahrklina kgu; bes tam wehl tika eewehleti kaseers, rakstwedis, 6 padomes lozekki un 3 rewidenti. Mahksligus mehslus nolehma apgahdatees zaur Leepajas Konsumbeedribu un pirkt diwas schas beedribas dalibas sihmes. Zitos jautajumos, kà peemehram par preekschlasijumeem, par waislas lopeem u. t. t. sapulze dewa waldei atteezigas instrukzijas un pilnwaras. Sapulze padewigi luhdsa wina ekselenzi, Widsemes gubernatora kungu, nolikt pee Wina Majestates kahjam pateizibas un wispadewigo juhtu isteikumu no jaundibinatàs beedribas un weetejeem semkopjeem. — Droschu un nelokamu energiju jaunajai lauksaimneezei lihdſ ar gudru prahtu un dsiku padomu! J. B.

No Pernawas. Kahds meesneeks Juhans Smits ahrprahtibâ ar zirwi nokawa sawu mahti, pehz kam tas eeslehdsàs gukamistabâ un draudeja nosist jebkuru, kas mehginàs pee wina eelaustees. Kad tur eeradàs pristaws Fuksis un teesas ismekletajs, lai ahrprahtigo apzeetinatu, pehdejais pristawu eewainoja galwâ un plezos. Bet neraugotees uſ to Fuksam isdewàs winu apzeetinat un nowest zeetumâ.

No Jurjewas. Lihdſ ar leelo aukstumu, kas sneedsas lihdſ 15—17 gradeem, eeraduschees pawisam nepatihkami weesi — wilki, kuri tur sen naw bijuschi redseti.

Jurjewâ pastiprinatà apsardsiba atstahta wehl uſ weenu gadu. t. i. lihdſ 1904. g. 1. dezembrim.

Sarkanajam Krustam wehl par labu dahwinajuschas domes: Leepajas 10,000 rbl., Jelgawas 5000 rbl., Tukuma 1000 rbl., Grobinas 500 rbl.

No Aisputes. Polizijas usraudsiba Aisputê lihdſ schim bija ustizeta Grobinas-Aisputes aprinka preekschneeka jaunakajam palihgam. Bet tà ka pilsehtai peeaugot winsch tagad par daudſ apkrauts ar darbeem, tad nodomats Aisputê eezelt polizijas usraugu, kuram peedos klaht ari daschus gorodowojus.

No Wainodes. Swehtdeen, 15. febr. notureja Bahtes-Wainodes Brihwbibliotekas beedriba wispahrejo gada sapulzi. Beedri bija eeraduschees ne wisai leelâ skaitâ. Uſ deenas kahrtibas: rewisijas sinojumi, gada pahrskata nolasischana, waldes wehleschana, bibliotekara wehleschana, beedru peenemschana. Noschehlojami, ka muhsu wezâ, eestrahdajusês walde galigi atteizàs, tapat ari bibliotekars. Sem tahdeem apstahkleem kà pee mums, beedribu wadit naw weegli. Ka dsirdejàm, tad beedriba ir seguse pagahjuscho isrihkojumu defizitu un pat wehl atlizinajuse skaidrâ naudâ 47 rbl.
Zelmaleetis.

c) No zitàm Kreewijas pusem.

19. februaris, kà atswabinaschanas swehtku deena no dsimtbuhschanas.

Schi deena paliks neisdsehschameem burteem eerakstita Kreewijas wehsturê. 19. februara rihts 1861. gadâ atnesa miljoneem un miljoneem brihwibu. Tanî deenâ tika pasludinata kreewu semneeku atswabinaschana no dsimtbuhschanas. Leelajai Kreewijai atausa jauns laikmets. Tas bija Zara-Atswabinataja Aleksandra II. darbs.

Gruhtus laikus Kreewija toreis bija pahrzeetuse. Preeksch kahdeem maſ gadeem bija nobeidsees Krimas karsch. Tas muhsu tehwijai bija sitis smagas bruhzes uſ ahreeni, bet to teesu bija raduses jauna eekscheja dsihwiba. Bijam nahkuschi pee atsinas, ka wisa mums truhst. Pasihstamais kreewu sinatnu wihrs Isajews issakas schahdi (raksts nodrukats awises „Düna-Ztg." 40. num.): „Dewinpadsmitâ gadu simtena otrâ pusê it skaidri israhdijàs nebrihwà darba un dsimtbuhschanas truhkumi. Wajadseja buhwet dselszetus, weizinat daschadus ruhpneezibas sarus, atwehrt walstij jaunus eenahkumu awotus. Wisi schee pasahkumi nebija isdarami ar nebrihwu, maswehrtigu un neproduktiwu darba spehku." Un frantschu sinatnu wihrs Leroà-Boljè issakas (ari tai paschâ awises „Düna-Ztg." 40. num.): „Kas Jena bija preeksch Prusijas un Wahzijas, kas Nowara bija preeksch Pimontas un Italijas, tas Krimas karsch bija Kreewijai, lai gan tas tikko aisskahra paschas semes robeschas."

Muhsu leelàs tehwijas liktenis, kà rahdas, atronas sem laimigas swaigsnes. Taisni taîs brihschos, kad tai uſ ahreeni klahjas wisgruhtak, winas paschas klehpî ronas jauna dsihwiba.

No Peterburgas. 10. februarî starp zitàm 157 eestahdes un korporazijas Wina Keisariskai Majestatei bija issazijuschas sawas padewibas un ustizibas juhtas dehl notikumeem Tahlajos Austrumos; uſ tàm Wina Majestatei labpatika atsihmet: „Es pateizos sirsnigi wiseem par issazitàm juhtam." — Starp eestahdem un korporozijam atradàs Rigas birschas tirgotaji, Rigas latweeschu 24 beedribu preekschneeki, Rigas Aleksandra gimnasijas audsekni, Doma gilde, Jaun-Gulbenes Ugunsapdroschinaschanas un Bischkopibas beedribas.

— 15. februarî barona Stigliza musejas telpâs atklahja wehsturisku preekschmetu mahksłas isstahdi, kura saribkota par labu karâ eewainoteem un sasilmuscheem, kapehz tur ari nehma pretim pahrmaksajumus. Polowzows par eeeju samaksaja 10,000 rbl.

— Uſ zensuras ustawa 154. panta pamata uſ 8 mehnescheem aisleegta „Jugo-Sapadnaja Nedeła" un uſ 3 mehnescheem „Jeniſſei".

— „Now. Wr." pasneedſ iswilkumu iſ labdas wehstules, kuru kahds ofizeeris rakstijis sawai mahtei: „Wisâs leelakâs stazijâs un pilsehtâs preeksch mums sarihko lihdſsuhtibas manifestazijas, un kur ir saldati — spehlè mustka. Scho wehstuli rakstu no Ritistschewas stazijas, kur stahwam 6 stundas. Schodeen esmu eschelona deschurants; wisâs stazijâs wajaga iskahpt ahrâ, un tiklihdſ nakti nonahkam kahdâ masâ stazijâ, es iseimu un eeraugu leelu pulku semneeku. Wiss bars druhsmejas ap mani, nonem zepures un saka, ka no sahdscham atweduschi wisu, ko salasijuschi, un grib to saldateem dahwinat uſ karu. Skats bija neaprakstams. Isnahk preekschâ garsch, ihsts kreewu muschiks, azim redsot wezakajs un pasneedſ man naudu, kas salasita pa sahdscham, — wesela kule wara gabalu; bars atkahpjas un es eeraugu weselu kaudsi maises, pihragu, olu, tad daudſ maisu ar audeklu, dweeleem, krekleem, katunu, siltàm sekem un zimdeem. Wisu to liku sanest wagonâ, kuru peekrahwa lihdſ greesteem. Tas bija nakti; wiſi saldati, isnemot nedaudsus, guleja. Nonehmu sawu kaschoka zepuri, peegahju pee wezakà un wisu saldatu wahrdâ sabutschojos ar winu un pateizos winam, pehz tam es gahju ap rokas rokâ, no muschika pee bahbas un tà tahlak lihdſ galam; seewas dewa swehtibu. Schai brihdî atskaneja treschais swans, es wehl reis wiseem pateizos un kahpu wagonâ. Nejauschi peeskrej muschiks un prasa: „juhsu godiba, atkaujeet ussaukt urawas!" Atteizu: „lai eet!" un pirmais sauzu. Nodimdeja skaksch „urrà!" Brauzeens sahka eet. Tas man paliks peeminâ wisu muhschu; semneezini salasija wisu un atnesa saldateem".

— Kreewu japaneete. Sem schahda wirsraksta awise „Rusj" pasneedſ sekoscho notikumu. Preeksch kahda gada bija nodomats Peterburgâ dibinat japanu- kreewu banku, kuras deenestâ bija eestahtees ari kahdam jaunam japanim Seratori. Ar scho nu eepasinàs kahda P. jkdse, pehz kuras Seratori dribſ ween prezeja. P. jkdse peenehma peedahwajumu, ar to nolihgumu, ka Seratori peenem pareistizibu un lauliba Japanâ teek atsihta par likumisku. Schai leetâ nu starp Japanas konsulu un wina waldibu notika ilgaka sarakstischanàs. Japanâ pastahw gan tikai ziwillauliba, bet Seratori tomehr isgahdaja, ka waldiba laulibu atsina par likumisku un neschkiramu, lihdſ ar to P. jkdse, tagad Seratori kdse tika par Japanas pawalstneezi. Bet nu jaunajai japaneetei klahjas pawisam gruhti, kà wina pate stahsta, wina zauràm deenam raudajuse, kad notika patriotisskàs manifestazijas pret japaneem. Eepreeksch aizsekoschanas Japanas suhtnis Seratori kgam peedahwaja tulka weetu Japanas armijâ, bet wina kundse leedsàs winam braukt lihdſ. Seratori isskatas gluschi eiropejisks, ap 30 gadu wezs un runà labi pa kreewisku. Pehz wina isteikuma Peterburgâ atrodas wehl tikai peezi japani, kuri negrib Kreewiju atstaht.

— Serbijas karaka brahlis knass Arsenijs Karageorgewitschs no jauna eestahjees deenestâ un eezelts par Aisbaikalijas kasaku pirmà Nertschinskas pulka jesaulu. Knass schajâs deenâs brauks uſ kara lauku.

Noteikumi, pee kureem Kreewija turesees pa kara laiku ar Japanu. (W. W.) Japanas pawalstneekeem atkauts pa kara laiku dsihwot un strahdat meera darbus Kreewijas robeschâs, isnemot Tahlaju Austrumu Weetneezibu. Japanu kugeem, kuri atradàs kreewu ostâs, kad karu pasludinaja, atkauts tanîs palikt, lihdſ tee isbrauz juhrâ, ar prezem, kuras naw kontrabanda, bet ne ilgak par 48 stundam no ta brihscha, kad weetejà walde pasludina schos noteikumus. Neitralas walstis war turpinat tirgoschanos ar Kreewijas ostam, eewehrojot walsts likumus un starptautiskàs teesibas. Kara waldem jaruhpejas, ka neitralee pawalstneeki war swabadi tirgotees, zik tahlu to peelaisch kara apstahkli. Neitrala slaga sedſ eenaidneeka wesumu, isnemot kara kontrabandu; neitralas prezes neteek apkihlatas sem eenaidneeka slagas. Blokadai wajaga buht ihstenai, t. i. blokadu wajaga isdarit kara kugeem un newis to pasludinat ween. Par kara kontrabandu atsihstami schahdi preekschmeti: wisadi eerotschi un brunas, ari dakâs saahrditi; lodes, bumbas, patronas, pulweris, sehrs, salpeters; spridsinami peederumi: minas, dinamits, pirokslins, wadi un wisadi minu peederumi; lafetes, lahdinu kastes, kara smehdes, kara kehki, instrumentu rati, pontoni, tiltu buki, dselonu drahtis, sirgu eejuhgi un z.; somas, patrontaschas, ranizas, kiweres, bungas, katlini, segli, schiras, uniformas, teltis un t. t.; kugi, kuri eet uſ eenaidneeka ostam dehl pahrdoschanas waj nodoschanas, kad tee pehz sawa isskata un eerihkojuma buhweti kara noluhkam; wisadas kugu maschinas un katli; wisads kurinamajs: akmenogles, nafta, spirts u. t. t.; wisadi telegrafu un telefonu peederumi, tapat ari dselzeku; tapat wiſi ziti preekschmeti, kuri nolemti kara wajadsibam, tapat rihſs, ehdamas leetas, ari sirgi, nastu un ziti lopi, kas war noderet kara noluhkeem, ja teek westi uſ eenaidneeka rehkinu waj norahdijumu. Neitralàm walstim naw atkauts: west eenaidneeka kara spehku, eenaidneeka depeschas, peegahdat un peewest winam kara kugus un transportus. Neitrali kugi ar schahdu kontrabandu war neween tikt apkihlati, bet ari konfiszeti. Waldiba, eewehrodama katra gadijuma sewischkus apstahkkus, war ari atkahptees no scheem noteikumeem. Kara walschu rihziba uſ juhras noteikta nolikumos par prisam, kuri apstiprinati 1895. g. 27. martâ, un tapat ari instrukzijâ par apturetu kugu un wesumu apskatischanu un aptureschanu. Bes tam kara waldem jaeewehro daschas starptautiskas konwenzijas un deklarazijas.

Walsts Krahjkasu leetâ. „W. W." sneedſ schahdu paskaidrojumu: „Karsch ar Japanu pamudinajis kaunprahtigas personas starp Walsts Krahjkasu noguldinatajeem sazelt ustraukumu, pee kam schis personas azim redsot nodomajuschas, noguldītajus sakuhdit, lai tee sawus krahjumus nem laukâ. Ar scho noluhku teek islaistas daschadas kaunprahtigas baumas, pa peem., ka Krahjkases aiſ kara noguldijumus ismaksàs newis skaidrâ naudâ, bet 4% walsts rentê. Daschos gadijumos personas, kuras isplahta tahdas baumas, peedahwajuschas noguldītajeem sawus pakalpojumus pee nonemto sumu noweetoschanas pret wekseleem un zitadàm schaubigàm droschibam. Tà tad schahdu niku noluhks ir weenup ismantot lehtticigus laudis, bet otrup tee stahw sakarâ ar daschadu noseedsigu kliku darbibu, kuras nebaidas nekahdu lihdsekku, lai sasneegtu sawu mehrki un ar scho noluhku isplahta usaizinajumus,

kam pee Walsts Krahjkasu noguldítajeem sazelt schaubas un jukas par sawas naudas droschibu un neaisteekamibu.

Par laimi leelakà daka noguldítaju prahtigi deesgan, ka neklausa tahdàm tenkam; daschos gadijumos tahdi noguldítaji dabuhtos usaizinajumus nodewuschi Krahjkasu waldem.

Bet tà ka starp noguldítajeem atrodas ne masums tahdu, kureem peeteekoschi naw pasihstami Walsts Krahjkasu statuti, tad israhdas par wajadsigu norahdit us to, ka pehz scheem statuteem „waldiba usnemas atbildibu par to sumu un kapitalu neaisteekamibu, kuri ustizeti Walsts Krahjkasem", un ka „schis sumas un kapitali newar tikt isleetoti wispahrejeem walsts isdewumeem". (W. Kr. st. 2. pants).

Kà sinams, muhsu waldiba nekad un nekahdos apstahkios naw nizinajuse usnemtos peenahkumus un pats par sewi saprotams, ka augschminetee Wisaugstaki apstiprinato Kasu statutu noteikumi pilnà apmehrà stingri eewehroti.

Masturigaku kauschu labà, kureem ir noguldijumi Walsts Krahjkasês, koti wehlams, ka prese un sabeedriba sawukahrt papuhlas usstahtees pret melu baumam. Noguldijumi arween tika un teek bes neka tahlaka atmaksati, un skaidrà naudà.

Nepeezeeschami wajadsigs beedinat no kaunprahtigàm baumam tahdus zilwekus, kuri skaidri nepahrsin leetas ihstenos apstahkkus, jo droschi ween sem tahdu pausmu eespaida nonemtee noguldijumi pa leelakai daksai teek neraschigi isdoti waj eekluhst nedroschàs rokàs. Abos gadijumos teek isschkeestas sumas, kuras nereti krahtas zaur gadeeem ilgu gruhtu darbu un truhkumu."

Us scho paschu parahdibu norahda ari „N. Wr." un saka, ka daschi karu ussskata par wisai isdewigu brihdi, kur attihstit wisus sawus tumschos spehkus. Weeni peknas dehl sapehrk prowiantu pa teem apgabaleem, kur eet kara spehks. Ziti lungà pa sahdscham, uspirkdami sirgus preeksch eenaidneeka armijas, bes schaubam, par bagatigu prowisiju. Wehl ziti sehj jukas un ustraukumu birschàs, lai kreetni saraustos us kursa grosibam un t. t. Pee scheem reebigajeem tumschajeem spehkeem bes schaubam ari peeder tee finansisti un politiki, par kureem runa paskaidrojumà par wiltigo ustraukumu starp krahjkasu noguldítajeem. Tur kauns darbs saweenots ar wiltigu mahnischanu un wismasak aissargato kauschu apsagschanu. Jo wairak melu, jo leelaks ustraukums starp noguldítajeem, kureem, saprotams, dahrgs saws suhrais krahjums. Un scho ustraukumu nu tikai wajaga sazelt, lai noguldítajs sawu naudu nemtu is kasem. Wiss zits jau nahks pats no sewis. Ja noguldítajs tehrè naudu, tad war jau no wina padsihwotees. Un ja noguldítajs tomehr grib taupit naudu, tad winam to war ismahnit sem eegansta, ka naudu warot daudz eenesigaki eeweetot. Spehle ir swetschu wehrta, jo katru noguldítaju par sewi nemot buhs gan tikai graschi, bet no grascheem war sanahkt simteem miljonu.

Generalis P. S. Wannowskis nomira 82 gadu wezumà. Sawu militaro gaitu winsch ussahka 1840. gadà kà ofizeeris Somijas leibgwardijas pulkà un ispeltijàs eewehribu kreewu-turku karà, kur winsch bija par generalschtaba preekschneeku pee armijas wirswadona, wehlakà Keisara Aleksandra III. 1881. g. Wannowskis tika par kara ministri un kà tahds eeguwa nopelnus armijas reorganisazijà. 1901. g. Wannowskis tika aizinats us sewischku darbu, lai tas kà tautas apgaismibas ministrs apmeerinatu studejoschos jaunekkus. Wannowskis bija labwehligs, prahtigs wihrs un sahkumà tas eeguwa leelu ustizibu pee studenteem. Bet jau 1902. gadà Wannowskis atkahpàs no sawa ehrkschkainà amata. Wina wezuma beidsamàs deenas drusku saldinaja tas apstahklis, ka wina pehztezis, „arodneeks", tomehr newareja pabeigt to gruhto darbu, kuru winsch tik sekmigi bija ussahzis.

Preeksch kara flotes pastiprinaschanas no 3. lihdz 9. februarim, kà „Now. Wr." sino, eenahkuschi 115,000 rbl. Pee dahwanam peedalijuschàs 672 personas un saweenibas. Leelakais dahwinajums — 40,000 rbl. no Perzowa, masakais — 10 kap. no gimnasista Boras, pa 2 reisem eemaksati 10,000 rbl., pa 3 reisem — 5000, pa 2 reisem 3000, pa 12 reisem 1000, un t. t.

Sawwalkneekus preeksch Tahlaju Austrumu kara spehka, kà kara ministrijas pahrwaldneeks issino, katrà kara aprinka waldè newar wairak peenemt kà 200—300 wihrus.

Flotes pastiprinaschanai scham noluhkam eezeltàs komitejas goda preekschneeks Leelknass Trosamantineeks seedojis 100,000 r.

„Retwisans", ko tagad wisi daudsina, nes tahdu pawisam nesaprotamu, sweschu wahrdu, jo tas ir sweedru un apsihmè apmehram „taisnibas sinataju", „taisnibu". Katrinas Leelajas laikos 1790. gadà sweedru flote bija eeslehgta Wiborgas lihzi, no kureenes ta mehginaja 23. junijà islausties. Starp ziteem tur atradàs ari sweedru „Retwisans", kuru kreewi pehz sihwas zihnas netahk no Sweaborgas saguhstija. No ta laika daudz jaunbuhweti kara kugi nesuschi scho wahrdu un 1901. gadà tas atkal atjaunojàs.

Godalgu barona Tolla atradejam issolijuse Sinatnu Akademija — 5000 rbl., un par wina ekspedizijas neschaubamu pehdu usrahdischanu 2000 rbl.

Pasta wirswalde dara sinamu, ka armijai us kara lauku suhtamas priwatas pakas nem pretim tikai wakejas, lai waretu pahrbaudit winu saturu; pakàs suhtit atkauts sekoschos preekschmetus: tehju, tabaka isstrahdajumus, sausus medikamentus, optiskus, matematiskus un kirurgiskus instrumentus, sihmejamus un rakstamus materialus, weku un wisadus apgehrba gabalus, apawus un eerotschus. Pahri par 6 mahrzinam nem pretim, bet ar to nosazijumu, ka ikkatrà suhtijumà nedrihkst buht wairak par weenu preekschmetu, sekoschàs leetas: eerotschus, uniformas un interimapgehrbus, uhdeni zaurnelaidoschas leetas un kaschoku preekschmetus.

Wiltotas kreditbiletes. Jau agrak sinojàm, ka japani, ar noluhku wisadi kaitet Kreewijai, bija sahkuschi fabrizet kreewu kreditbiletes un tàs leelà pulkà saweest Mandschurijà. Pehrn julija mehnesi Port-Arturà parahdijàs daudz wiltotu rubku un trihsrubku gabalu. Pagatawoti tee bija no deesgan rupja papira un kreewu teksts bija pagalam sabojats. 10. julijà weetejà polizija dabuja sinat, ka kahda japaneete Koido Fudo sanehmuse no kahda japana, kas eeradees Port-Arturà, wiltotu rubka biketi; scho japani tai paschà deenà samekleja japanu teatrî un tas sauzàs par Sinso Mazubaro; bet Port-Arturas japanu wezakajs sinoja, ka wina ihstenais wahrds esot Soga Charutaro. Winu apzeetinaja kopà ar kahdu japaneeti Sasaku Kio un ismekleja, pee kam pee Sogas Charutara neka schaubiga neatrada; bet Sasakas Kio swahrkà atrada wihreeschu maku ar 17 wiltoteem rubka gabaleem; Sasaka Kio isskaidroja, ka wina maku ar wisu naudu dabujuse no Sogas Charutara. Ismeklejot weesnizas numuru, kur Charutaro bija nometees, atrada tschemodanu, kura atslehga bija pee Charutara; tschemodanu atslehdsot tanî atrada 82 trihsrubku kreditbiletes un 38 rubka biketes. Wisus trihs nodewa teesai.

No Maskawas. Muischneezibas marschalu saeima nolehmuse sarihkot kara lasareti ar wiseem peederumeem, kuru tad us kara lauku pawadìs daschi marschali. Lihdsekkus sametis walsts muischneezibas sapulzes, kuras dahwinatàs sumas leelumu pasinos lihdz 16. martam.

— Aprehkinats, ka weenas lasaretes (preeksch 5000 slimneekeem) ustureschana Sarkanajam Krustam ikdeenas ismaksà 10,000 rbl., nemas neeeskaitot apkalpotaju algu un pahrtiku.

Maskawas gubernà pehz beidsamàs kauschu skaitischanas 2242 wihreeschi nodarbojas ar ubagoschanu un tapat ari 2744 seeweetes. Pee scheem japeeskaita wehl 887 blandoni. Ir weselas sahdschas, kuru eedsihwotaji klejo ubagodami pa wisu Kreewiju.

No Dwinskas nesen aisbrauza us Riht-Kinas dselszeku partija maschinistu lihdz ar palihgeem. Lokomotiwes turp nosuhtitas jau agrak.

Lomschà noschahwàs jefreiters Fedorows, pehz tautibas tschuwaschs, tapehz ka tas bija saslimis tai brihdî, kad no wina pulka isaizinaja daschus sawwalkneekus us Tahlajeem Austrumeem. Winsch atstahjis schahdu sihmiti: „Zars paslu-dinajis karu; es esmu slims, newaru eet. Kauns. Beidsu sawu dsihwibu." Nelaikim schogad beidsàs deenesis un tas buhtu tizis atlaists us mahjam.

No Kijewas. Weetejà polizijà kahdà rihtà pulksten 10 eerodas kahds 9 gadu senkis un paskaidro, ka winam „personiskàs darischanàs" wajagot runat ar paschu polizijmeistaru. Wina wehleschanàs teek ispildita un masais it lepni pateiz polizijmeistaram: „Gribu eet karà". Winsch ari pastahsta, ka wina wezakee dsihwo tur un tur un ka winam wisadà sinà jaejot karà. Jaunajam kara wihram eedewa 5 kapeikas, ko Kijewà eepirktees eerotschus un muniziju un kà pawadoni suhtija lihdz gorodowoju, kas senki noweda atpakal pee wezakeem.

No Jekaterinburgas. Weens no weetejeem leelakeem tirdsneezibas nameem paskudinaja saweem daudsajeem eerehdneem, ka winsch ustureschot wisu to gimenes, kuri teek eesaukti kara deenestà. Is Irkutskas sino, ka Wtorowa leelaja firma saweem 20 eerehdneem, kuri eesaukti kara deenestà, jo turpmak maksàs: prezeteem pilnu algu un neprezeteem pusalgu.

Par Sibirijas dselszeku pasneedz tuwakas sinas Kukol-Jasnopolskis, kara klausibas leetu pahrwaldes preekschneeks. Es nobrauzu lihdz Irkutskai, winsch stahsta, un te mani sasneedsa sina par kara sahkschanos. Gruhti eedomatees, kahdu leelisku sajuhsmibu te sazehla Wisaugstakais manifests. Wisur karsch modina sparibu, wisu eedsihwotaju sajuhsmibu, pilnigu gatawibu peedalitees ar wiseem spehkeem un lihdsekkeem pee tautas darba. No Sibirijas dselszeka newareja nemas sagaidit tahdu gatawibu, kahdu tas israhdija. Wiss garais dselszeksch naw nekas zits, kà gara wirkne kara spehka, kuras sahkums nosubd Mandschurijà un gals slehpjas aiz Uraleem. Druhmà Sibirija laikam wehl nekad naw peeredsejuse tahdu rosibu, tahdu mundribu. Kahrtigi un nerimstigi kustas kara spehki. Pretschu wagoni issisti ar woiloku, katrà wagonà eerihkota krahsns. Pabiju wagonos un atradu, ka tee gandrihz par silteem. Ikweenam brauzeenam eet lihdz kehka wagons, zeka daudz pahrtikas staziju. Lai gan ofiziali wagons aprehkinats preeksch 40 zilwekeem, tad tomehr tanîs mehdz eeweetot ne wairak par 32, tà ka telpas un gaisa deesgan. Saldati gehrbuschees siltos puskaschokos, tuhbas sahbakos, kaschoka zepurês, ir jautri, dseed un tehrsè. Daudsàs weetàs kahpa wagonos reserwisti; seewas, sinams, raudaja, bet reserwisti atwadidamees kleedsa urrah. Ari kasaki ir koti omuligi. Wineem gan pascheem jagahdà sirgs un apgehrbs, bet waldiba nolehma preeksch winu sarihkoschanas 700,000 rbl., tà ka katram isnahza lihdz 100 rbl. Gala stazija pee Baikala esera ir stazija Listwenitschnaja, no kureenes saldati ar schkuhtem brauz us Tanchoju, kur sahkas Mandschurijas dselszeksch. Pa Baikala ledu, kà sinams, liktas sleedes, kur wed wagonus ar sirgeem. Saldati eet 38 werstes garo zeku kahjam; puszeka tee dabù siltu ehdeenu un 2 stundas atpuhtuschees eet atkal tahlak. No rihta isgahjuschi wini jau wakarà saneedz Tanchoju. Laiks deesgan isdewigs. Sals sneedsas lihdz 16 gradeem. Mobilisazija pa wisu Sibiriju sokas brangi. Gahdats par to, ka Irkutska neteek pahrpildita kà 1900. gadà. Gar wisu dselszeku masleet pazehluschàs pahrtikas zenas, bet turpmaka zenu zelschanàs tiks aprobeschota. No bailem un masduhschibas naw ne jausmas. Brauzeens pa Sibiriju atstahj koti labu eespaidu. Wisur redsama steidsiga, kahrtiga darbiba.

No Tjumenes. Kahds pasascheeris lasidams pirmàs sinas, ka „Waraga" kapteinis Rudnews, kas tagad gan wehl sweiks un wesels, ar wisu sawu kugi ussprídsinajees gaisos, lai nekristu japaneem nagos, — tuhlit nonehmàs, ka scham waronim wajaga zelt peeminekli un ar scho noluhku tad ari weetejam dselszeka stazijas preekschneekam eemaksaja 100 rbl.

No Irkutskas. Nesen atpakal kahds weetejais tirgotajs K. uspirka zik ween pa Irkutsku wareja sadabuht woiloku par 60—70 kap. arschinu. Te drihz peenahza telegrama, ka leelu pulku wagonu wajaga issist ar woiloku, kà saldati tanîs war dsihwot. Nu sahka pirkt woiloku pa wisàm bodem, bet tas bija dabonams tikai pee K. weenigà, kursch to pahrdewa par 150 kap. arschinu un tà weenà deenà nopelnija 200,000 rbl. — Weetejai domei tagad pilnas rokas darba, kur eeweetot peenahkoschos kara spehkus. Preeksch teem sarihko telpas gan skolàs, kasarmàs, gan ari priwatos dsihwokkos. — Austrumu dselszekà strahdà weens agents, kura weenigais usdewums ir, usmeklet dselszekà nosuduschàs prezes un suhtijumus. Agents dabù brihwu dsihwokli un apkurinaschanu un 2000 rbl. algas.

— Sirgu zenas tagad te leelisti zetas. Kas agrak maksaja 40—50 rubkus, par tahdu sirgu tagad dod 80 un wehl wairak. Tas isskaidrojas zaur to, ka tagad jo daudz sirgu wajaga us Baikala esera un gaidama ari uspirkschana no kara waldes puses.

No Rigas.

Rigas Latw. Labdr. beedribas usaizinajumam seedot sawas artawas karà eewainoto kopschanai, bijuschi labi panahkumi. — Bes jau agrak mineteem, pee dahwanu preti nemschanas stahjas wehl schahdi kungi un damas, kuri sanehmuschi grahmatinas preeksch dahwinajumu eesihmeschanas:

Ahrgal kdse Ahgenskalnà, Kalna zeema eelà Nr. 8.

Ausekla, Fr. kdse Bruneneeku eelà Nr. 75a.

Ballod, K. kundse Nikolaja eelà Nr. 23 no pulksten 2—5 pehz pusd.

Mahzitaja Bankin kundse Baltàs basnizas mahzitaja muischà.

Dalbin, M. kgs Iksschkilê, Berkawas muischà.

Delles, J. kgs, Aleksandra tirgus kantorî.

Dombrowski, K. kundse Ahgenskalnà, Besdeligas eelà Nr. 3.

Draudsin, N. jkdse, Gertrudes eelà Nr. 30.

Freiman, E. jaunkundse, Leelà Maskawas eelà Nr. 126.

Grundman, M. jaunkundse, Jaunà Jelgawas schosejà Nr. 13.

Kraskaln, K. kdse Tronamantineeka bulwarî Nr. 33 no pulkst. 11—12 p. pusd.

Dr. Kraukst, L. kundse Terbatas eelà Nr. 7, no pulkst. 1—3 pehz pusd.

Apteekara Kraukst, E. kundse Leelà Maskawas eelà Nr. 66.

Kalej, J. kgs Sasulauka palihdz. beedribas preekschneeks, Grehzineeku eelà Nr. 34.

Laimin, A. kungs skolotajs Ilgezeemà, Bukku eelà Nr. 6.

Lassman, Fr. kungs tirgotajs Aleksandra bulwarî Nr. 1.

Dr. Lejin kdse Leelà Newas eelà Nr. 9.

Leepin, J. kgs Muitas dahrsà.

Maldon, skolas preekschneeka kundse Leelà Newas eelà Nr. 26.

Martinson, Kr. jkdse Terbatas eelà Nr. 16/18.

Müllerson, M. jkdse skolas preekschneeze, Ahgenskalnà Kalnzeema eelà Nr. 15.

Neuburg, Ludw. kgs, Pernawas eelà Nr. 27.

Norwel kdse, Aleksandra eelà Nr. 194.

Osolin, A. kdse, Matisa eelà Nr. 68.

Pagast, M. kgs, Bruneneeku eelà Nr. 36.

Puhpola, J. kungs, intendants, Paulutschi eelà Nr. 13.

Radsin kdse, Ehrgku eelà Nr. 2a.

Dr. Reinhardt kdse, Suworowa eelà Nr. 7.

Rosenberg, M. kgs, Awotu eelà Nr. 29.

Mahzitaja Roseneek kdse, mahzitaja muischà Slokà.

Rosental-Rotmann jkdse, Aleksandra eelà Nr. 1.

Siewert, S. kgs, Sasulaukà Kaugereelà Nr. 9.

Wirs kdse, Bruneneeku eelà Nr. 73.

Zelmin, M. kundse, Elisabetes eelà Nr. 47, no pulkst. 1—4 pehz pusd.

Berga Basara Krahj-Aisdewu Sabeedriba, Elisabetes eelà, Berga basarà.

I. Pahrdaugawas Krahj-Aisdewu Sabeedriba, Paulutschi eelà Nr. 2.

II. Rigas Krahj-Aisdewu Sabeedriba, Suworowa eelà Nr. 6.

III. Rigas Krahj-Aisdewu Sabeedriba Terbatas eelà Nr. 26.

Rigas Latw. Amant. Palihdz. Beedribas krahj-aisdewu kase Elisabetes eelà Nr. 16.

Rigas Latw. Labd. beedriba eeswehtijuse peektdeen, 20. februari, pulkst. 6 pehz pusd. sawu jauneerihkoto ambulatoriju preeksch masturigeem Awotu eelà Nr. 29. Rigas masturigeem eedsihwotajeem tur pret wisai mehrenu maksu buhs peeeetami ahrsta padoms un palihdsiba. Nabagus, kuri eeteikti no Labd. beedribas komitejas lozekkeem, peenems par welti. Labdaribas beedribai nahkuse talkà Rigas Latweeschu beedribas Ahrstneezibas Nodaka, ar to, ka kahdi 17 Nodakas beedri-ahrsti apsolijuschees katrs daschas stundas nedekà ambulatorijà peenemt slimneekus katrs sawà spezialarodà.

Ambulatorija atrodas Labdar. beedribas jaunajà namà, Awotu eelà Nr. 29, 1 trepi augstu, un sastahw no weenas usgaidamas sahles, diwi peenemameem kabineteem un weenas operaziju istabas, un apgahdata ar wajadsigeem instrumenteem, apseenameem u. t. t.

Ambulatorijà peenems sekoschi ahrsti:

Aufu, kakla un deguna slimibàs: DDr. Johansons, Perlbachs, Freymans.

Chirurgiskàs slimibàs: Dr. Auschkaps.

Behrnu slimibàs: DDr. Matwejs un Seemels.

Eeksschejàs slimibàs: DDr. Buttuls, Lejinsch, Matwejs, Wankins, Kasparsons.

Mahgas un sarnu slimibàs: Dr. Skuja.

Seeweeschu slimibàs: DDr. Zimmermans un Putninsch.

Azu slimibàs: DDr. Reinhards un Lukins.

Ahdas un wenerisskàs slimibàs: DDr. Kraukists, Mengels, Suberg.

Ambulatorijas waditajs ir Dr. O. Freymans.

Rigas Latw. b. Sinibu komisijà schogad nolehma bes nodibinatàs 21 stipendijas isdalit wehl 600 rbl. masturigeem studenteem. Mengeka stipendija peeschkirta diweem, katram pa 250 r.: Jurjewas uniwersitates klinikas asistentam Osolinam un Maskawas uniwersitates wehsturisski-filologiskàs fakultates studentam Jaegeram.

Rigas pilsehtai pehz Wisaugstaki apstiprinatà ministru komitejas nolehmuma dota serwitute Rembergà eeguht un nowadit gruntsuhdeni.

Wina eminenze Rigas un Jelgawas biskaps Agatangels dahwinaja kara wajadsibam preeksch armijas un flotes peezus prozentus no sawas algas pa wisu kara laiku un pareistizigo garigàs konsistorijas schtaba eerehdni nolehma maksat 2% un ziti eerehdni 1% no sawas algas kara wajadsibam preeksch armijas un flotes.

Dahwanu peenemschanai preeksch kara wajadsibam atklahtas daschas jaunas weetas. Angku konsuka Wudhouss kdse, Andreja eelà Nr 3, kopigi ar angku schejeenes kolonijas damam peenem dahwanas weias isgatawoschanai preeksch kara lauka lasaretas. Dahwanas peenem naudà un materialos.

— Pahrdaugawâ ari dibinajees ihpaschs damu pulzinsch dahwanu lassischanai un daschadu apgehrbu pagatawoschanai preeksch kara wajadsibam. „Reetrumgala“ klubs atlahwis scham noluhkam sawas telpas darbnizai preeksch apgehrbu pagatawoschanas kara wajadsibam. Telpas atkauj par brihwu.

Tà Rigas-Orlas dselszela, kà ari zitu dselszeku kalpotaji un eerehdni parahdijuschi wissirsnigakàs patriotisma juhtas tagadejà kara gadijumâ. Rigas-Pleskawas un Baltijas dselszeku kalpotaji bija islaiduschi dahwanu lassischanas listes tà pa scheem, kà pa Peterburgas, Reweles, Pleskawas, Rigas, Oranienbaumas un Tosnas dselszeku stigam. Listês scho dselszeku eerehdni un kalpotaji lihds pat semakeem dselszela strahdneekeem un sargeem sihmejuschi daschadas sumas preeksch kara wajadsibam un preeksch kara slotes pastiprinaschanas. Semakee kalpotaji apnehmuschees maksat 1 proz. un eerehdni un agenti — 2 lihds 3 proz. no sawas mehnescha algas. Bes tam dauds agenti, telegrafisti un ziti eerehdni peeteikuschees labprahtigi eestahtees deenastâ us Mandschurijas dselszela. Daschi no wineem ari peenemti ar paaugstinatu algu, pee kam wineem dota teesiba, eenemt no jauna sawas lihdsschinejàs weetas, kad tee atgreestos no Mandschurijas atpakal.

Widsemes Sawstarpejà Kreditbeedriba dahwinajuse Sarkanam Krustam 5000 rbl. kara wajadsibam.

Dsihwibas apdroschinaschanas beedribas peeprasa no kareiwjeem, kas apdroschinajuschi dsihwibu pret nelaimes gadijumeem, bet eestahjas tagad karâ, ihpaschu peemaksu lihds 10 prozentu augstu no tàs sumas, par kahdu wini apdroschinajuschi sawu dsihwibu. Ja apdroschinatais kriht us kara lauka, tad beedribas ismaksà ne masak par 50 prozentu no tàs sumas, kahdu tas maksajis pa wisu apdroschinaschanas laiku. Turpretim, ja winsch paleek dsihws, tad tam teesiba atjaunot agrakos apdroschinaschanàs nosazijumus ne agrak par 6 mehnescheem pehz nobeigta kara, peenesot ahrsta apleezibu par sawu weselibas stahwokli.

Jauns laikraksts. Ustj-Dwinskas baptistu draudschu spredikotajam Jahnim Inkim atlauts Rigâ isdot nedekas laikraksti „Kristigs Draugs“, kas maksàs pa gadu ar peesuhtischanu 250 kap.

Zeku inscheneeru komisija tagad pahrluhko Rigas-Orlas, Leepajas-Romnu, Baltijas un Rigas-Pleskawas dselszelus, lai issinatu, waj ir eespehjams nodibinat teeschu satiksmi starp scheem dselszeleem; komisija pahrluhkojuse ari Wentspils-Ribinskas dselszeku un tagad apskata Krisburgas un Dwinskas stazijas. Kad darbi buhs nobeigti, tad us scheem dselszeleem satiksmes kahrtiba tiks pamatigi pahrgrosita.

II. Rigas Krahj-Aisdewu sabeedriba swehtdeen, 22. februarî Wehrmana parka mineraluhdens eestahdes telpâs notureja pilnu sapulzi, us kuru bija eeradušchees ap 350 beedru. Kà no nolasità gada pahrskata babujàm pahrleezinatees, tad sabeedriba pagahjuschâ gadâ darbojusès ar ihsti labàm sekmem. Winas bilanze gada laikâ pazehlusès par apmehram 200,000 rubleem un bija 1. janw. 1904. g. 301,643 rbl. 68 kap. Peina istaisa 17,855 rbl. 2 kap., atskaitot wisus isdewumus 4,919 rbl. 89 kap. Beedreem 6% dividends isnahk 1,598 rbl. 63 kap., reserwas kapitalam top peeschkirts 492 rbl. 17 kap. Labdarigeem mehrkeem teek seedots: karâ eewainoteem kareiwjeem un winu atraitnem 241 rbl., latweeschu amatneezibas skolai 50 rbl., Derigu grahmatu Nodalai 10 rbl., Dainu krahjejam barona tehwam 30. rbl., R. L. B. Lauksaimneezibas nodalai 25 rbl., Rigas Latweeschu Labdaribas beedribai 15 rbl., Peterburgas Krahj-Aisdewu sabeedribas nodalai 10 rbl., Atturibas beedribai „Auseklis“ 25 rbl. un Pahrdaugawas Latweeschu Labdaribas beedribai 5 rbl. Gada pahrskatu sapulze apstiprinaja weenbalsigi. Pehz tam tika issprests budschets nahkoscham gadam un wehl daschi ziti waldes preekschlikumi, starp zitu aisdewumu issneegschana pret kihlam pehz no finantschu ministra apstiprinateem nosazijumeem. Pehz tam stahjàs pee wehleschanam. Eewehleja ar leelu nospeedoschu balsu wairumu par direktoreem lihdschinejos J. Wagneru un G. Kempeli, par padomes lozekleem H. Baumani un no jauna L. Sehju lihdschinejâ M. Apalita weetâ, kursch paleek kà kandidats us direktora amatu. Nowehlam ari us preekschu labas sekmes jaunajai krediteestahdei, kura zaur tolerantu istureschanos ihsâ laikâ eeguwuse zeenijamu stahwokli. Schini sabeedribâ beedreem generalsapulzês teek dotas tàs wisleelakàs brihwibas, tà ka us amateem arweenu mehds buht wairak kandidati. —.—

Atturibas beedriba „Auseklis“ sawu kahrtejo gada sapulzi notureja sestdeen, 21. februarî, us kuru bija eeradušchees 97 beedri. Beedribai saimneezisKâ sinâ, neeewehrojot daschus smagus trauzejumus, pagahjuscho gadu gahjis itin brangi. Gada laikâ eenemts 9010 rbl. 15 kap., isdots 8238 rbl. 19 kap., tà ka peeskaitot 1902. gada atlikumu 1903. gadâ atleek 875 rbl. 59 kap. Beedribai pagahjuschâ gadâ bagatigi eenahkuschi dahwinajumi, proti 800 rbl. skaidrâ naudâ un 160 rbl. mantàs. Pelnits 2185 rbl. 55. kap., saudets 933 rbl. 26. kap., tà ka beedribas mantiba pawairojusès par 1252 rbl. 29 kap. Bilanze pazehlusès par 2474 rbl. 43 kap. un bija 31. dez. pag. g. 7433 rbl. 28 kap. Preekschneezibâ tika eewehleti: preekschneeks Dr. K. Barons, preekschneeka weetneeks adwokats J. Stumbergs, preekschneeka palihgs Kristine Martinson jkdse, tàs weetneeks G. Kempels, kaseeris — A. Zihrulis, ta weetneeks — N. Bankewitzs, rakstwedis inscheneers Th. Ramans, weetneeks J. Tschahkurs. Rewidentos eewehleja: Trehsinu, Schilleri un Daubi. —c—

Mihlgrahwja bodneeki sahkuschi ari ismantot karu, pazeldami zenas us pahrtikas prezem. Un pee tam wini rihkojuschees tik gudri, ka zenas neleek wis weselâs kapeikâs, bet puskapeikâs. Un tà ka graschu mums naw, tad waj japehrk weenas mahrzinas weetâ diwas waj ari par weenu mahrzinu japahrmaksà grasis.

Rigas Latw. Labdaribas beedriba, kà sinams, lasa naudu, kuru grib isleetot preeksch karâ eewainoto kopschanas un ahrsteschanas. Tanî paschâ noluhkâ wina poschas 27. februarî us leelaku isrihkojumu — musikalisku wakaru Rigas Latweeschu beedribâ. Kà solisti pee isrihkojuma apsolijuschees peedalitees muhsu publikai wisai labi pasihstamâ dseedataja E. Rosental-Forsell kdse, E. Freymann jkdse (klaweeres), A. Sihles kgs (tschello) un P. Sihlit kgs (wijole). Wakaru ar saweem preekschnesumeem kuplinàs ari wisai pasihstamais Pehrkona koris. Beidsot nodomats, schai wakarâ atkal israhdit Melngaika „Lihgo swehtkus“ un dsihwas bildes, kuri abi beedribas isrihkojumâ 15. now. 1903. g. ispelnijàs wisai leelu peekrischanu. Lai peedalischanàs buhtu eespehjama plaschakàm aprindam, tad eeejas maksa nolikta wisai sema: sahlê 1 rubli, galerijâ 50 kap.

Garigs konzerts Jahna basnizâ. Widsemes skolotaju sawstarpeja palihdsibas beedriba Leelâ luhdsamâ deenâ Jahna basnizâ sarihkoja konzertu, kursch bija deesgan stipri apmeklets. Programa sastahweja no kahdeem 12 numureem. Jaukts koris produzejàs gan ehrgeku un orchestra pawadibâ, gan ari bes pawadischanas. Bes pawadijuma „Muhsu tehws“ atstahja dischenaku eespaidu, tadehl ka balsu nianses netika no ehrgelem un orchestra pahrklahtas. Tapat eewehrojami ari Saksa kga tenora solo preekschnesumi. Sihles kga tschello preekschnesumeem turpretim wareja buht wairak eekschejas sajuhtas. Dirigents bija Jurjanu Pawuls un ehrgeku pawadijumus isdarija J. Kade. —.—

Teatra apskats. Rigas Latweeschu teatris. Zeturtdeen, 19. februarî kà dsimtbuhschanas atzelschanas swehtkos israhdija dseesmu lugu „Dsihwibu preeksch Zara“. Pirms israhdes nolasija sewischki schij deenai issrahdatu prologu no Annas Brigader. Us publikas prasijumu tika nodseedata wairak reises walsts himna. Lai gan tiklab direktors kà ari kapelmeisters slimibas dehl newareja pee israhdes peedalitees, tad tomehr ta noriteja gludi. Publikas bija eeradees sewischki daudz.

Jaunais Latweeschu teatris zeturtdeen, 19. februarî sneedza atkal kahdu eewehrojamu nowitati, proti Adolfa Feodorowa 3 zehleenu dramu „Dsihwes salkums.“ Lugas saturs grosas ap kahdu wezu zilweku mihlotaju, rakstneeku Erichu son Lindenu. Feodorowa luga, lai gan atkahrto jau daudzreis isteikto, ir tomehr interesanta, ar nenoleedsamu literarisku wehrtibu.

Israhde noriteja gludi. Greetinas lomâ pirmoreisi ussstahjàs Biruta Skujeneek. Winas organs deesgan plaschs, kautschu gan wehl neeestrahdats; winas waibstu spehle to koti pabalsta. Kà jau jaunai eesahzejai winai truhkst ahrejo kustibu un tadehl jo eepreezinoscha sihme, ka pat tahdâ stahwoklî ta spehj parahdit eekschejas kustibas. Zik warejàm nowehrot, tad jaunajai eesahzejai ir pilnigi wisas tàs dahwanas, kuras wajadsigas, lai no winas isnahktu eewehrojama aktrise. Wezo rakstneeku tehloja Reinholds Weizs, profesoru Dr. Merlowu — Teodors Podneeks, abi weenadâ stilâ. Roberta Tautmihla-Behrsina zilweku nihdetajs wehl tomehr isnahza pahrak labsirdigs un newainigs. Kà peeteekoscha tipiska parahdiba minams Edwarda Leepina — komisj Karlis Meijers. Marika Zelmin kà Elisabete Korn kdse un Emilija Grikit kà Lindena kalpone Kristine bija monotonas, kà jau winu lomas.

Pilsehtas teatris. Katarine Senger-Betake sawas weesu israhdes jau ussahkuse Richarda Wagnera trilogijâ „Der Ring des Nibelungen“. Weeschna ir eewehrojama mahksleneeze, ar kuru wehrts eepasihtees. Sestdeen usweda „Rheingold“, kur Frikes lomâ muhsu tauteete Malwine Wiegner kdse ussstahjàs ar koti labeem panahkumeem. Zeturdeen, 26. februarî atwadas dabas sehns un komikis Leopolds Saars Rodericha Benedikfa joku lugâ „Weibererziehung“.

II. pilsehtas (kreewu) teatris israhda ar sekmem P. Olenina wehsturisko lugu „Севастополь“. — Tad wehl weesojas „Ulejâ“ interesantà maskreewu operu trupa D. A. Gaidamaka un D. S. Suslowa wadibâ. —ea—

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtitas schahdas grahmatas:

Пушкинъ въ литовскомъ переводѣ. Съ краткими примѣчаніями и предисловіемъ Э. А. Вольтера. С.-Петербургъ. Типографія Императорской Академіи Наукъ. 1904.

Waj wezà grahmata pastahwès? No H. L. Hastinga. Freya apgahdibâ. 24 lapp. Maksà 10 kap.

No ahrsemem.

Karsch.

Lai gan japani ar wisu waru zenschas dabuht wirswaldibu Dseltenajâ juhrâ, tad tomehr lihds schim tas wineem naw isdewees, neraugotees us wisu wiltibu. Kahdus lihdsekkus japani isleeto, redsams no kahda azuleezineeka nostahsta, kuru pasneeds „Birsch. Wed.“ No rihta man darischanàs wajadseja eerastees Port-Arturas ostâ, winsch stahsta. Un luhk, kahdu skatu es tur redseju: milsigs tirdsneezibas twaikonis sem japanu flagas ahtri tuwojas ostas eeejai. Eeejas paschâ schaurakâ weetâ tas nejauschi, gandrihs azumirkli, aptura un sahnus greesch pee peekrastes, tahdejadi gandrihs pawisam aissprostodams lihtscha schauro eeeju un uswelk flagu: grimstu! Un lehnam ari teescham grimst uhdenî eekschâ . . . Par laimi deschurejoschee twaikoni pamanija manewri un peesteiguschees klaht ar bugseereem isweda „kupzi“ is bihstami schauràs un dsilàs weetas us seklaku reidu pee Tigera pussalas, kur twaikonis ari nogrima. Isglahbtà twaikona komanda isskaidroja, ka twaikonis bija lahdets ar dselsi. Zelâ winam usnahkuse wehtra, tas dabujis pat suhzi, kura us ahtru roku tapuse islabota. Bet pee paschas ostas, kad tas nonahzis eeejas schaurakâ weetâ, islabojums naw isturejis, uhdens pluhdis eekschâ, bet pumpji bijuschi samaitajuschees. Pahrbaudit wisas schàs pausmas nebija wakas, neds ari wajadsibas. Scho mihklaino tirdsneezibas kuga noslehpumaino, bet par laimi neisdewuschos awariju isskaidroja nahkamâ nakti isdaritais usbrukums. Ja no rihta iseja is ostas buhtu aissprostota, tad nakts kaujas isnahkums preeksch japaneem buhtu bijis laikam labaks, nekà tagad.

Redsams, japaneem Port-Artura un winas eskadra ir balkis azis, kuru tee par waru zenschas dabuht projam. Zitadi wineem ari naw nekahdas lahga zeribas patwaksigi saimneekot pa juhru, wini sajutuschi, ka wini wehl ne lehti nebuhs kungi us juhras, lai gan bija pahrleezinati, ka drihs ween sasneegs kahroto mehrki, iswikinadami kreewu flotei us juhras kauju, kuru japani jau bija isschkihruschi sew par labu. Lihds schim muhsu flote isturejàs passwi, bet tagad, kà leekas, wina sahks ari usbrukt un tad japaneem buhs atkal jaunas kesas. Ja salu walsts grib west karu tahlu no sawàm robescham, tad us sekmem war tikai tad zeret, kad tàs wirswaldiba us juhras nodroschinata. To jo skaidri peerahdijuse Anglija ar saweem kareem, kuri tadehl winai par labu beiguschees, ka wina bija waldneeze par juhru. Un atkal, zik Napoleons nebuhtu dewis, kad winsch weenu deenu, weenu nakti buhtu bijis kungs par Lamanschu. Ari karsch ar Kinu peerahdija, kahda wara ir kundsibai par juhru. Un to it labi saprot ari Japana, kura tamdehl ar steigu pehdejos desmit gadus paleelinajuse sawu floti. Tapat ari schai karâ wini atsina, ka juhru wineem wajaga nodroschinat preeksch sewis. Tikai te nu wineem misejàs, lihds ar rihkoschanos us juhras wini Korejâ zehla malâ sawus kara spehkus un tà ka lihds schim winus pee scha darba netrauzeja, tad wini ari domaja, ka wiss eet tapat gludi, kà 10 gadus atpakal ar kineescheem kaujotees. Ar sparu us preekschu traukdamees wini grib ussahkt nopeetnakas operazijas us saussemes un pee tam waj pawisam aismirsuschi muhsu floti. Pee Port-Arturas wini ari mehginajuschi iskahpt malâ, bet bes sekmem. Preeksch japaneem gan jau buhtu no leela swara, kad Port-Arturai waretu usbrukt no juhras un saussemes. Bet tas wineem gan nenahksees weegli, kà to leezina komandanta generala Stesseła pawehle: „Zeetokschna un apzeetinatà rajona slawenee aisstahwji un apgabala eedsihwotaji, greeschos pee jums ar sekoscho: pehz usbahsibas, ar kahdu eenaidneeks isdara usbrukumus un apschauda zeetokšni un pussalas daschadus lihtschus, spreeschu, ka tas nodomajis nahkt malâ us pussalas un mehginat sagrahbt zeetokšni, un ja tas winam neisdotos, tad sapostit dselszeku un aiseet. Atzereetees, ka Port-Arturas eenemschanu wini tura par sawas tautas goda jautajumu. Eenaidneeks alojas, kà tas jau daudsâs leetâs alojees. Kara spehks stingri sina un eedsihwotajeem es to pasludinu, ka atkahpschanàs nebuhs. Tapehz, wispirms, zeetokšnim wajaga zihnitees lihds beidsamam, jo es, komandants, nekad nedoschu pawehli us atkahpschanos; un otrkahrt tapehz — ka naw nekur atkahptees. Us to greesdams to wehribu, kuri wairak bailigi, usaizinu wisus, peesawinatees to pahrleezibu, ka nenowehrschami jazihnas lihds nahwei. Zilweks, kas to nonehmees ir breesmigs. Winsch bahrgi pahrdos dsihwibu. Bet kas bes zihnas, domadams glahbtees, aisees, tas pats sewi neisglahbs. Naw nekur eet, no trim pusem juhra un zeturtajâ buhs eenaidneeks. Zihnitees wajaga. Tad pretineeks ar kaunu aisees un muhschigi peeminès to pehreenu no kreewu duhschibas, ar kahdu, esmu pahrleezinats, ikweens kreews zihnisees, aismirsdams atkahpschanàs eespehju. Atzereetees: muhschiga peemina krituscheem, muhschiga slawa dsihwajeem.“

Lai gan angli nerimstigi daudsina par leelajeem kara pulkeem, kurus Japana jau sasuhtijuse Korejâ, tad tomehr Eiropâ jau sahk stipri schaubitees, waj Japana jel mas spehjiga sagahdat kahdu leelu kara pulku. Skaidri sinams, ka Japanas rihzibâ tagad atrodas tikai aktiwà armija, sastahwoscha is 13 diwisijam, jeb 182,000 wihreem. Reserwas ir 50,000 wihru un semes sargu 130,000, bet tee nemas naw sagatawoti us kara deenestu: wini naw ismahziti un ofizeeru wineem ari naw, tà ka Japanas waldiba ar scheem kaudim warès tikai papildinat aktiwàs armijas saudejumus. Leels eeguwums armijai ar teem nebuhs. Tad wehl japanu armijai karâ eet lihds daudz kuliju, kuri wed saldatu leetas. Eiropes kari nu rahdijuschi, ka wesumneekos wajaga buht kreetnai disziplinai, bet japanu kulijeem par disziplinu ir mas jehgas. Lai nu ari Japana suhtitu waj zik saldatu, skaita pahrswars arween buhs Kreewijas pusê. Kad Kreewijas kara spehks aprika pirmajâ pusê buhs sapulzinats, tad japaneem rasees leelas grutibas, jo pa Mandschuriju rihkojotees wajadsès gahdat par muguras aissargaschanu, preeksch kam Korejâ wajadsès atstaht leelu kara spehku, jo wairak wehl ka nahksees apsargat ari satiksmi ar ostam. Tamdehl tad ari japani puhlas us sawu pusi dabuht Kinu un Koreju. Kinai pat japani peedraudejuschi, lai tee neeedomajotees apkarot chunchusus un kreeweem pahrdot pahrtiku. Korju Japana peespeduse us „draudsiga“ lihguma noslehgschanu un eezehluse schai neitralajâ walsti sawu waldneeku. Bet tomehr pee korejeescheem japani neatradis nekahdu leelu pabalstu. Korejas saldati, kuru starpâ atrodas ne masums pusaugulu, ir koti slikti apbrunoti; weenâ un tai paschâ pulkâ war atrast daschadu sistemu plintes. Korejeeschi ari schauj koti slikti. Jahtneeku Korejai naw, artilerijas tapat. Wiss tas wareja japanus tikai pamudinat us sparigaku rihkoschanos, bet lihds schim wini wehl naw to darijuschi, laikam tapehz, ka wineem wehl truhkst wajadsigà daudsuma kara spehka.

Angli pa tam, lai gan neitrali, rauga sawus draugus pabalstit. Kardifâ eeradušchees japani sapirktees oglu. Tirgotaji greesuschees pee sawas waldibas ar jautajumu, kahda ta leeta ir, waj neitrala walsts japaneem war pahrdot ogles. Waldiba tad ari dewuse teescham salamonisku spreedumu: ja japaneem ogku wajaga preeksch kara, tad newar pahrdot, bet ja preeksch ruhpneezibas wajadsibam, tad lai pahrdod zik useet. Saprotams, ka japaneem ogku wajaga preeksch fabrikam. Tikai nelaime nu ta, ka wisas Japanas ostas tagad atrodas kara stahwoklî; kad nu ogles peenahks, tad Japanas waldiba tàs konfiszès un nabaga fabrikanti paliks beschâ; bet par to nekas, Japanas fabrikanti ir ari leeli patrioti. Bet kà tad buhtu, kad Kreewija uspirktu ogles preeksch sawàm fabrikam Riht-Sibirijâ? Waj angli tad ogles westu us Port-Arturu, Dalniju, Inkawu un prasitu, lai japani schos lahdinus neusskata par kara kontrabandu?

Angku awises „Daily Mail“ korespondents ar leelàm mokam isdabujis kahdas tuwakas sinas par japanu neisdewuschos mehginajumu Port-Arturas eeejâ nogremdet kugi. Japani sweschneekeem labpraht neko neisstahsta par kara notikumeem. Par neisdewuschos mehginajumu isglahbuschees japani sew nokkuwuschi matus no galwas. Wini isskaidro, ka aiz daudsajeem gaismas metejeem wini pawisam apstulbuschi, tà ka nemas wairs nespehjuschi issinat, kur wini ihsti atrodas; bes tam tizis wehl breesmigi schaudits, it ihpaschi no „Retwisana“. Kugi bijuschi ari par maseem, tà ka ar teem eeeja ostâ nebuhtu tikuse pilnigi aissprostota. Eekam ofizeeri kugus zaur spridsinajumeem nogremdeja, laudis tika issaukti us deka, pee kam katrâ kugi kritis weens wihrs. Trihs no laiwam, kuras kugeem bija lihds, sabragaja kreewu bumbas. Us katra palika pa weenai laiwai, kurâ ofizeeri un

taudis mehginaja glabbtees. Torpedu laiwas winus gaidija sinamâ attahlumâ, bet spilgtajâ gaismâ un leelistâ apschaudischanâ nebija eespehjams sasneegt tàs laikus. Beidsot laiwam tomehr isdewees is ahrejàs ostas isairetees us reidu un 24. febr. rihtam austot winas sehgeleja us Tschifu. Pret wakaru wini pagalam noguruschi sasneedsa Miaotao salas, tur sastapa wehl 2 laiwas, kuràm bija tas pats liktens. No saleneekeem tee dabuja dschunku un atstahdami teem sawas laiwas, wini deenu vehz tam nonahza Tengtschusû no kuteenes Japanas konsuls tos nogahdaja us Tschifu. Pee Port-Arturas japani nogremdejuschi peezus kugus; diwu kugu laudis laikam dabujuschi galu, ziti saudejumi wineem neesot zinuschi. Konsuls korespondentam pee tam wehl apgalwojis, ka winsch par to jau esot gahdajis, ka Tschifû nonahkuschee izglahbuschees japani turpmak pee kara wairs nepeedalischotees.

Anglija. Angleem it nemaf nepatihk, ka tibeteeschi it nemaf negrib eelaistees sarunâs un isturas aisween naidigi pret angliu ekspediziju, kura tagad newar wairs tikt us preekschu. Daschus kilometrus no Indijas robescham sapulzejuschees ap 3000 tibeteeschu un Giangtses tuwumâ winu jahw ap 10,000 Bet angli tomehr zer, ka marta beigâs wineem isdosees tikt us preekschu. Agrak angli rehkinaja ap scho laiku jau tikt Lhasâ, Tibetas galwas pilsehtâ, bet lihdsschim wineem wehl naw bijis eespehjams tuwotees schai pilsehtai. Pahrtikas peeweschana angku ekspedizijai, azim redsot ir loti gruhta. Tagad israhdijees, ka pahrtikas peeweschanas nolahrtojums ir gluschi nepeeteekoschs, kapehz ari kara walde ûz pasteidsâs peenemt daschus tuhkstotus kineeschu kuliju, kuri apnehmuschees peegahdat pahrtiku. Tagad wesumus wed ar wehrscheem un muhkeem, kuri kahpelê pa schaureem takteem, kas lihku lotschu wijas gar stahweem kalneem. Daudseem angkeem scha ekspedizija it nebuht naw pa prahtam un tàs sarihtoschanu tee pahrmet Indijas wizekaralim, lordam Kersonam, kursch atstahjis agrako wizekaraku apdomigo politiku. Ar tirgoschanos, kuru angli grib nodibinat ar Tibetu, ir ari tahda sawada leeta, jo Tibeta no Indijas wisai gruhti peeejama. Bet lords Lensdauns tomehr pastahw us tam, ka ja kahdai walstij ir kahdas nopeetnakas darischanas Tibetâ, tad ta war buht tikai Anglija. Winsch ari leek leelu sworu us to, ka Tibetas suhtni apmeklejuschi Peterburgu; ari tàs domas winam schaudas pa galwu, ka Lhasâ atrodotees kreewu saldatu pulki. Wispahrim daschi angli prahto, ka tibeteeschi loti palaischotees us kreewu draudsibu.

Makedonijas jautajums. Turku ofiziali organi ziņojuši, ka dumpis Albanijâ drihs ween apspeests, bet tagad sinams, ka tas eesahzees atkal Ipekâ. Reformas naw wainigas pee albanu dumpja, bet gan turku nodoms uzlikt jaunus nodokļus. „Wald. Wehstn." raksta, ka albani it labi atzihst, ka winu seme pusispostita un eedzihwotaji tapehz naw spehjigi nest jaunu nodokļu nastu. Un schi atzihschana pee wineem modinajuse wezàs nazionalàs wehleschanàs. Tagad kustiba wehl ir deesgan wahja, bet ja turku waldiba tai nepeegreesis peenahzigu wehribu, tad apstahkli war nopeetni sareschgitees un starp albaneem izzeltees ihstena rewoluzija. Albanu prasibas sahk it kà peeaugt, tagad wini prasa, lai winu tautiba oficiali tiktu atzihta un winu waloda usstatita par oficialu, lai wisus winus saweenotu weenâ prowinzê, kurai dodama administrativa paschwaldiba. Schis nazionalas prasibas deesgan raksturîgas un tà ka albani it labi saprot, ka otomanu walsts pamati stipri ween saschkobiti un ka tàs sadalischanai agru waj wehlu wajaga notikt, tad wini jau laikus gahdà par sawu wehlejumos izplahtischanu, bihdamees, ka ja to nokawetu, tad winus pee Turzijas izdalischanas waretu atstaht neeewehrotus. Tà tad kustibu beeschà atkahrtoschanàs starp albaneem ir deesgan nopeetna leeta un turku waldibai wajadzetu gan saprast, ka no tureenes draud winai nopeetnas breesmas un par kuràm winai deretu pahrdomat tikpat nopeetni, kà par Makedonijas jautajumu.

Uhtrupes (torgi).

Rigas apg. teesâ pahrdos:

28. febr. G. Falka n. Rigâ, peedz. par. 4160 r., hip. par. 44,100 rbl., wehrt. 500 r.

Jelgawas apgabalt. pahrdos:

17. martâ. Bruhwer-Nahburgu m. Erzegos, 28 dz. leelas, hip. par. 2048 r., wehrt. 7000 r.

Jaunjelgawas-Ilukstes meert. sap. pahrdos:

16. martâ. Friemana n. Jaunjelgawâ, hip. par. 2000 r., wehrt. 500 r.
16. martâ. Sala m. Ekengrahwê, 10 dz. leelas, hip. par. 795 rbl., wehrt. 300 r.

Tirgus sinas.

Rigâ, 25. febr.

Rigâ tendenze tagad flahba un zenas stipri krituschas.

Linu tirgus, lai gan kugoschana tagad slehgta, tomehr tapis masket stingraks; pehdejâ laikâ notikuschi wairaki nolidzumi. No eekschejeem tirgeem peewed loti maz, kaut gan zeli bijuschi deesgan labi. Redzams, ka trahjumi jau loti mazi; it sewischki Widzemes un tà saukto hofzinu maz.

	Widzemes.	Kurzemes.	Leetawas.	Pernawas.
ZK	56—57	53—54	52—53	—
SPK	50—51	47—48	46—47	—
PK	44—45	41—42	40—41	—
PW	36	—	—	—
W	30—32	30	30	—
D	26	24—25	24	—
DW	20	18—20	18—20	—
+R+	—	—	—	56—57
+HD+	—	—	—	51—52
D	—	—	—	46—47
W	—	—	—	36—37
LD	—	—	—	32
LDW	—	—	—	25

Labibas zenas Rigâ schimbrihscham schahdas:

Rudzi, kreewu, uz 120 mahrzinu pamata makfâ: 77—78 kap. pudâ; Kurzemes rudzi un schahweti — kap. pudâ.

Kweeschi, 130 mahrzinu smagi kweeschi makfâ 98—100 kap. pudâ. Kurzemes kweeschi 125/6 makfâ — kap. pudâ.

Meeschi, uz 100 mahrzinu pamata makfâ 68—69 kap. pudâ; 103—105 mahrz. schahw. meeschos dod — kap. pudâ; Kurzemes 113 mahrz — kap.

Kaneepes makfâ — kap. pudâ.

Auzas, labàs gaischàs makfâ 68—75 kap. pudâ; schahwetas auzas makfâ — kap. pudâ; Kurzemes auzas makfâ — kap. pudâ, kreewu neschahwetas auzas makfâ 65—67 kap. pudâ

Linsehklu ellas rauschi, schezeenes makfâ — kap. pudâ kreewu linsehklu ellas rauschi makfâ — kap. pudâ.

Linsehklas. Stepju sehklas uz 87½ proz. pamata makfâ 135—136 kap. Brahka sehklas, schahwetas 128—131 kap. pudâ.

Pahrtikas zenas Rigâ:

	kap.		kap.
Zukkas gala, mahrz.	15—20	Kupinats peens, mahrz.	6—7
Wehrscha gala, mahrz.	12—20	Olas, schokâ	145—155
Schahweta aitas gala, mahrzinâ	9—13	Medus schuhnâs, mahrz.	40—45
Swaiga aitas gala, mahrzinâ	12—16	„ tezinats, mahrz.	35—40
Teła gała, mahrz.	7—16	Sihpoli, mahrz.	2—3
Schahw. schkinkis, mahrz.	18—22	Meeschu putraimi, mahrz.	5—6
Schahw. spekis, mahrz.	17—19	Sirni, mahrz.	5—8
Wistas, gabalâ	40—70	Kurz. kweeschu bihdeleti milti, mahrz.	6—8
Pihles, gab.	50—100	Rudzu milti, pudâ	85—90
Sosts, gab.	100—180	Dzehrwenes, mahrz.	3—5
Kalkuni	200—400	Sehnes, bloinâ	10—20
Saki, gab.	50—80	Renges, schahw., 100 g.	40—60
Kartupeli, puhrâ	110—130	Bretlini, schahw., 100 g.	25—40
Skahbi kahposti, stopâ	5—6	„ fahl., kahlâ	6—7
Salds peens, stopâ	8—10	Lihdakas (weetej.) mahrz.	15—20
Skahbs krehjums, stopâ	50—70	„ plauschi u. j.	18—22
Beefs peens. mahrz.	6—7	Sweests, mahrz.	28—38
		Galda sweests, mahrz.	35—40

Walejas wehstules.

A. A. Dramas tagad nepasneegsim. Preeksch tàm mums jau ir sewischki labi dzejneeki tulkotaji. — Dzejoleem jagaida us labakeem laikeem.

Pts. Eedzereet glahsi auksta uhdens, tad Juhs warezeet par zaweem eedomateem pretneekeem rakstit meerigakâ garâ. — Kà is Juhsu korespondenzes redzam, tad ne tur kahdi apwainojumi, ne tur ko usbudinatees. Kahda interese lai buhtu plaschakai publikai par Juhsu neezigàm mahju leetam? Te laikraksteem naw ko eet palihgâ ar izlihdzinoscho taisnibu. Wislabaki wareet izlihdzinatees paschi.

Jks. Jums wehl kreetni jamahzas, pirms wareseet rakstit par tahdàm leetam. Wehl Juhs tàs neaptwereet.

Pdks. Derès.

Dbn. Pateizamees, bet schimbrihscham newaram leetot.

M. Ozolin kgam. — Amerikâ. Par pastelleto „Mahjas Weesi" un „Mehnescharakstu" izstuhkst wehl 1 rbl. 30 kap.

Melup. Ka honorars Jums izsuhtits, warat pahrleezinatees no pasta kwites. Ko lai mehs wairak daram. Red.

Walmeereetim Lomschâ. Naw mums eespehjams izsinat, waj no Jums peeprasitâ grahmata kreewu walodâ dabujama. Greeschatees pee kahdas leelakas kreewu grahmatu tirgotawas. Eksped.

Telegramas.

Peterburgâ, 22. febr. Wina Keisariskà Majestate pawehleja finantschu ministrijas pahrwaldneekam pateiktees brandwihna fabrikantu kongresam par izsazitàm wispadewigàm ustizibas juhtam un dahwinajumeem. — 23. febr. Generaladjutanta Alekseja telegrama no 23. febr.: Papildinadams telegramu no 22. febr. sinoju wispadewigi Juhsu Keisariskai Majestatei: Pulksten 1, 25 min. pusdeenâ no 7 eenaidneeka kara kugeem 5 sahka apschaudit fortus Suworowu un Linewitschu, kà ari pilsehtu, reidu un strauta Objasnenje eeleju. Schaudischana ilga lihdz pulksten 2, 15 min., pehz kam japanu eskadra sahka braukt us deenwideem. Pulksten 5,30 min. ta wairs nebija saredzama. Baterijàs un apzeetinajumos nebija nekahdi saudejumi. Pilsehtâ weens matrozis tika eewainots un weena zeeweete noschauta. Vehz patlaban peenahkuschàm sinam eenaidneeka eskadra schoriht pulksten 8 atkal bijuse redzama no zeetokschna. — Wladiwostokas ostas komandants sino no 23. febr.: Wakarejà apschaudischana ostai nedarija nekahdu skahdi. Us eenaidneeka schahweeneem netika atbildets no zeetokschna. Schodeen ap pusdeenas laiku eenaidneeks eebrauza Usurijas libzî un peenahza pee tàs weetas, kuru winsch wakar ostâ bija apschaudijis un pehz tam atgreezàs atpakal juhrâ. Scho sinoju wispadewigi Juhsu Keisariskai Majestatei papildinadams telegramas no 22. un 23. febr.

Kurskâ, 22. febr. Ostankowitschs gubernas semstei eemaksaja 400,000 r., ko dibinat wideju semkopibas skolu.

Odesâ, 22. febr. Nikolajewas kugu buhwetawâs drihzumâ pabeigs 3 ahtras torpedu laiwas: „Swonkij", „Sadornij" un „Sorkij". Teek pasteigti darbi diwu jaunu brunu kugu mechanismu un katlu monteereschanâ; andrus drihzumâ teem liks Sewastopolê un Nikolajewâ.

Kjachtâ, 22. febr. Is droscha awota sino, ka tehjas eeweschanai zaur Tientsinu Monglijâ nedraud nekahdas breesmas.

Tschelabinskâ, 22. febr. Sestdeen diwi puikas, kuri no sleedem tihrija sneegu, zaur signaleem aptureja us Tahlajeem Austrumeem ejoscho Sibirijas ekspresbrauzeenu dewitâ werstê no Urschumku stazijas. Puikas kahdâ lihkumâ us dzelzeka bija pamanijuschi diwas salaustos sleedes un zaur brauzeena aptureschanu nowehrsuschi nelaimi.

Wladiwostokâ, 23 febr. Pee wakarejàs apschaudischanas weena granate kahdam namam izsita seenu. Masleet apskahdetas jubzneezibas kasarmas. Schodeen atkal pamanija 7 kugus, kuri ap pusdeenas laiku peenahza pee Usurijas lihtscha, tad apbrauza pilnigu rinki un beidzot aizbrauza us Hamowa raga pusi.

Wladiwostokâ, 23. zeb. Sihkakas sinas par apschaudischanu. Nopeetnu apskahdejumu naw. Kahda 12-mahrz bumba trahpija amatneekam Kondakowam peederigu nameli; bumba izlauzàs zaur greesteem un nosita Kondakowa seewu, 4 behrnu mahti, kura atradàs labàs zeribàs; tahlak bumba izsita palkawneeka Schukowa nama eepuwscho pakschki, izstrehja zaur galamo istabu, sadragadama krahsni un daschas istableetas, izurbàs zaur pretejo seenu un pahrsprahga blakus naudas lahdei; pee schàs stahwoschais saldats, kuru bumba sprahgdama apbehra ar semem un sneegu, ne pehdu neatkahpàs no sawas weetas un tikai sauza deschuraniam, lai tas leek karogu izneest laukâ, ko tad ari izsnesa laukâ komandeera laulata draudzene un ordonanzes. Uguns nekur neizzehlàs. Sibirijas flotes ekipascha kasarmu sehtâ pahrsprahga otra bumba, kura peezus matroschus weegli eewainoja. Zitadi naw ne krituschu, ne eewainotu, nedz ari kahdu apskahdejumu. Ka muhsu peekrastes baterijas kluseja, izskaidrojas zaur to, ka aiz leelà tahluma naw nekahda droscha trahpischana un ari zaur nodomu, eepreeksch neizrahdit, kur atrodas baterijas. Nakts pagahja meerigi. Juhzmiba pee eedzihwotajeem un saldateem pazilata. Pilsehta stingri izmekleta pehz apslehpuscheemees japaneem. Polizija zaur sludinajumeem dara zinamu, ka par apslehpu japanu izrahdischanu teek izmaksata godalga, kamehr slehpschana tiks sodita zaur kara teesu. — Sawwalneekus un brihwneekus (оружинники) kronis apgahdajis ar eerotscheem; preeksch wineem izstrahdati sihki noteikumi; no pilsehtam peeteikuschees daudzi, no zeemeem ik no 2 mahjam weens wihrs. Pahrtika brihwneekeem jagahdà pascheem. Kad brihwneeku suhta ahrpus rajona, brihwneeks preeksch sewis un gimenes pahrtiku dabù no krona, kà ari ehdamo preeksch firga.

Port-Arturâ, 22. febr. Pamazam nahk gaismâ japanu pateesee zaudejumi; „Shanghai Mercury" apstiprina wehsti, ka pee Tschemulpas gahjis bojâ japanu kreisers „Takotschicho" un stipri apskahdets kreisers „Asama" un apgalwo, ka pee Port-Arturas pirmàs apschaudischanas lehnam nogrimis weens japanu kara kugis, kamehr admirała kugi wajadzejis nemt treilî. „Ostas. Lloyd" sino, ka Port-Arturu apschaudot weena kreewu bumba trahpijuse flagkugi „Schikischima", norahwuse tam skursteni un zaboja zuse maschinas. — Arween plosas sneega putenî. Tikai 23. februarî laiks noskaidrojàs.

Seulâ, 7. martâ (23. febr.). Zaur Japanas waldibas rihzibu eedzimtneeki japanu naudu ar 10 proz. premiju nem pret kreewu naudu.

Waschingtonâ, 7. martâ (23. febr.). Te neweens netiz, ka amerikanu juhrneeki budtu iskahpuschi malâ Gensanâ. Saweenoto Walstju waldiba tahdu soli droschi ween stingri brihdinatu.

Berlinê, 6. martâ (22. febr.). Wehlu nakti tika sinama grafa Waldersee nahwe. Awises aizrahda us nelaika eewehrojamàm spehjam un usswer, ka Kinas karsch bez schaubam paihsinajis feldmarschala muhschu. Zer, ka keisars Wilhelms eeradzees us behrem Hanowerê.

Tientsinâ, 6. martâ (22. febr.). Runà, kà chunchusu dumpis izplahtotees arween tahlak. Deenwidus Mandschurijâ winu skaits sneedzotees lihdz 25,000, kurus wadot japanu ofizeeri.

Berlinê, 7. martâ (23. febr.). Sina par japanu parahdischanos pee Wladiwostokas te sazehla leelu ustraukumu. Naw sinams, ko japani tur grib sasneegt, waj tikai izluhkot, kur atrodas kreewu flote, jeb waj ari taisni usbrukt Wladiwostokai. Leetpraschi wehro, ka pehdejais nodoms tagad wehl buhtu pahragrs. — „Nordd. Allg. Ztg." apgalwo, ka wisas baschas par meera ustureschanu Balkanu pussalâ esot nedibinatas. Zaur weetejeem apstahkleem izskaidrojami wisi kawekli, kahdi rodas reformu eeweschanai. Walsts kanzlera organs wehro, ka sultans paklausischot labu padomu un raudzischot ar Bulgariju izlihgt.

Kopenhagenê, 6. martâ (22. febr.). Zauri beauk dams japanu suhtnis Kurino izteizàs kahdam „Politiken" lihdzstrahdneekam, ka Kinas neitraliba esot nodroschinata. Suhtnis netiz, ka Kina izleetos tagadejos apstahkłus un eejaukszees karâ. Daschàs Kinas aprindàs gan waldot kreeweem pretigs gars, bet leelais lauzschu waicums neschkirot kreewus no ziteem eeropeescheem. Ja zazeltos dumpis pret Kreewiju, tad tam waretot sekot dumpis pret wisu Eiropu, bet sekas no tam preeksch Kinas un wiseem austrumeem buhtot breesmigas. Sinas par korejeeschu nemeeribu pret japaneem pa daiai esot pateesas, jo semê pastahwot leelas japaneem naidigas partijas, bet Kurino domà, kà tàm neesot nekahda leela nozihme, jo tàs esot par maz organizetas.

Seulâ, 6. martâ (22. febr.). Uz japanu suhtna uzaizinajumu Korejas keisars drihzumâ izlaidis pawehli, zaur kuru Jonampas un Jitschu ostas tiks atwehrtas ahrzemju tirdzneezibai. — Tirgotaju gildes 20 lozekli zaswehrejàs, nokaut wisus eerehdnus, kuri weizinatu draudzibu ar japaneem. Japanu suhtnis izskaidroja Korejas waldibai, ka japani apzeetinaschot zaswehrneekus, ja Koreja pate to nedarischot. 60 amerikani nogahja us Unzanu apzargat raktuwes.

Tientsinâ, 6 martâ (22. febr.) Kinas waldiba nopirka 2 baterijas Kruppa leelgabalu. Wehsts, ka Kinai leelgabalus sem angliu slagas neesot atkauts west, te sazehla leelu izbrihneschanos. Kahda kineeschu awise sino, ka no kara spehka, kas stahw pee robescham, aizbehgot daudz saldatu.

Londonâ, 5 martâ (22. febr.). „Times" pahrspreesch galejàs wehleschanas preeksch Japanas parlamenta un peezihmê, ka neatkarigo skaits peenehmees tapehz, ka konstituzionalo slawa, kuru agrak bija 187, tagad gahjuse us leju. — Neapstiprinajas sina, ka buhtu atgreezuschees atpakal pee Jalu upes kreewu jahtneeki izlubki. „Newyork Herald" wehsta, ka kazaki sestdeen saguhstijuschi kahdu japanu transportu rindu, kura gahjuse us Jalu, sanehmuschi pee tam 100 sirgus, daudz eerotschu un munizijas. — „Daily Express" sino ir Nagasaki, ka pee Tzuschimas salas pamanita kahda japanu eskadra, tura pastahw tikai iz leeleem kugeem un atschkihrusès no admirała Tago sem admirała Uriu wadibas ejot us Wladiwostoku. — „Standard" ir Tokijas pazneedz amerikanu konsula izskaidrojumu, ka uz Unzangu naw suhtiti amerikanu zaldati. — „Morning Leader" raksta ir Singapures, ka japanu kreisert „Nischin" un „Kasuga" sawu gala mehrki sasneeguschi koti bezdigâ stahwokli.

Londonâ, 6. martâ (22. febr.). „Times" raksta ir Pekingas, ka kreewi diwâs weetâs pahrgahjuschi pahr Niutschwangas-Schanghaikwanas dzelzeku, atstahjuschi tur garnizonus un zakrahjot pahrtiku. Tà tad Niutschwanga nodereschot par kreewu operaziju atbalstu, kas nesaskanot ar schàs pilsehtas pasludinato neitralibu.

Pekingâ, 6. martâ (22. febr.). Pehz sihkakàm sinam no generała Majungkaja zaldateem izdatiti pawisam 8000 wihri un proti Töngtschawâ 3 kompanijas, Kalganâ 5, Gubeikawâ 2 un Pingkiantschawâ, Tschaojanâ un Tsijanganâ 10 kompanijas. Uz Gubeikawu noweda 10 leelgabalus. Saldati apgahdati ar Mausera plintem, bet zastopamas ari Manlichera plintes. Jahtneeku ir maz un tee paschi daudz neko neder. Saldati uzwedas labi. Laupischanas nenoteek. Saldati pa diweem zeleem eet us Gubeikawu aiz Leelà muhra. Sizöngkawâ un Tschöngiöfû stahw 4 kompanijas kahjneeku ar 1600 wihreem, 4 eskadroni jahtneeku ar 720 wihreem, Schöböö eezirkni 4 kompanijas kahjneeku sem generała Jadeschenga, tad wehl schur tur pa Mongoliju mazaki jahtneeku pulki no dazcheem simteem wihru, kuri apbruneti ar Mausera un Manlichera plintem.

Дозволено цензурою. — Рига, 24 февраля 1904 г.

Izdzehjs un izdewejs: Ernsts Plates.
Atbildigee redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Sälits.

Peenemu slimneekus
ahdas, kaunuma, sifilisKàs, puhschla un wenerisKàs slimibàs
atkal ikdeenas no p. 10—1 un no p. 5—8 wak.

Dr. H. Levy's,
prakt. ahrsts.
Dsihwoju tagad Suworowa eelà Nr. 6,
pretim Wehrmana dahrsam.

Dr. L. Dolina
Dsemdetaju patwersme
Basnizas eelà Nr. 4a, pee Dsirnawu eelas, usnem dsemdetajas katrà laikà.

Sobu ahrsts
L. Meerkalns
runajams no plkst. 9—1 un no 4—6 **Marijas eelà 9, dz. 12,** Nestrowa namà. 280

Poliklinika
ahdas un dsimuma slimibàs.
Rigà, Schkuhnu eelà Nr. 16,
Starp zitu **ismekleschana ar elektrisku apgaismoschanu, ahrsteschana ar elektrizitati.**
Slimneekus peenemu katru deenu no plkst. 12—3 pehz pusd.
H. Simonsons,
eestahdi pahrwaldoschs ahrsts.

Dsihwoju tagad
Suworowa eelà 8,
pretim Wehrmana dahrsam.
Sobu ahrste
Tate Weibel.
Runajama: no 9—1 un 4—6.

Peenemu slimneekus
ahdas, kaunuma, sifilisKàs, puhschla un wenerisKàs slimibàs
ikdeenas no p. 9—1 un no 4—9 w.

Dr. L. Gordon
Lut. Kaleju eelà Nr. 30, 1 trep.
Ahrsteju ari zaur masaschu un elektrizitati. 1280

Seeweeschu kaschoks,
kungu mehtelis un zitas drebbes kà ari badeß wanna un 2 kastes pahrd. Akas eelà 2, dz. 10. C21

Mahjas
Mogilewas gub. pahrdodamas ar labàm ehkam 51 deset. labas oramas semes, upmalà, teizomas plawas, kreetnis buhwkoku meschs, 2 werstes no tuwejàs stazijas Шебекино P. O. ж. д. 3 werstes no pilsehtinas Liosnas. Tuwakas sinas pret 7 kap. pastmarku Ст. Лесно, Могилевск. г. II. М. Бебрисъ. C18

Pagasta nodokłu par 1904. g
Skrihwern
pagasta lozekleem jomaksa: pareistizigeem 4 rbl. 50 kap. un intertizigeem 3 rbl. 50 kap., kuri jasamaksà lihdz 1. martam sch. g.

Pagasta walde usaizina pee Skrihweru pagasta **peederigus** jauneklus dsimuschus laikà no 1. okt. 1882. g. lihdz 1. okt. 1883. g. **peteiktees** pee pagasta waldes wehlakais lihdz 1. martam sch. g., peenesot apliecibas par familijas sastahwu, isglihtibu u. t. t., dehl eerakstischanas eesaukschanas listês.

Skrihweros, 11. febr. 1904. g.
Pagasta wezakajs: **J. Kruhmin.**
Skrihwers: **Fr. Neumans.**

Kalsnawas pagasta walde
Jehsu aprinki, zaur scho issludina:
1) Pehz pagasta nodokłu aprehkina preeksch 1904. g. jamaksà **pareistizigeem** nodokłu maksatajeem **4 rbl. 70 kap.,** kas labprahtigi jasamaksà lihdz **1. aprilim 1904.** g., pehz tam nodokłi tiks spaidu kahrtà peedsihti. Nodokłi tiks sanemti pagasta kanzlejà **treschdeenàs** un **preektdeenàs** no plkst. **10—2 deenà,** isnemot swehtku deenas.
2) Usaizina **jauneklus,** kas dsimuschi laikmetà no **1. okt. 1882. g.** lihdz **1. okt. 1883. g.** pee schis pagasta waldes peeteiktees lihdz sch. gada **3. martam,** usdodot sinas par sawu wezumu, familijas sastahwu, isglihtibas stahwokli un nodarboschanos, dehl pareisu sinu eerakstischanas kara klausibas listês.

Kalsnawà, 13 febr. 1904. g.
Pag. wezakajs: **P. Lapsiusch.**
Rakstwedis: **P. Schmidts.**

Kursischu pagasta walde
dara zaur scho wisvahrigi **sinamu,** ka Kursischu pagasta weetneeku pulks 8. martà sch. g. spreedis pagastu nespehjneekeem usturu par 1904. g. kamdehl ulaizina tos, kas gribetu dabuht palihdsibu eerastees pee weetneeka pulka minetà deenà Kursischu pagasta namà. Kas nebuhtu meerà ar weetneeku pulka spreedumu tee war to pahrsuhdset pee zeen. Kuldigas semneeku leetu Komisara kga. 14 deenu laikà.

Kursischos, 16. februari 1904. g.
Pag. wezakajs: **Sichman.**
Skrihwers: **Lahzis.**

Patknles pag. walde,
Zehsu aprinki, dara sinamu, ka pagasta nodokli par **1904.** gadu — pareistizigeem **8** rubl. **73** kap. un luteraneem **5** rubl. **66** kap., kuri labprahtigi janomaksa lihdz **1. martam** sch. g., pehz kura termina peedsihs spaidu kahrtà. — Wezakà peenemschanas deenas ir noliktas katru nedelu peektdeenàs, isnemot krona swehtdeenas un swehtku deenàs.

Jaunekli, kuri dsimuschi laikmetà no **1.** okt. **1882.** gada lihdz **1** okt. **1883.** gadà, teek usaizinati lihdz **20. martam** sch. g, peenest schai pagasta waldei sinas par gimenes sastahwu, isglihtibu u. t. t., dehl eerakstischanas eesaukschanas listês.

Pag. wezakà weetn.: **J. Dreiman.**
Skrihwers: **K. Luze.**

Wezmuischas pag. walde
atdos uf torgu masakfolischanà **13. martà** 1904. g., plkst. **12.** deenà, Umpartes skolas nama buhwi.

Salogs — jaleek **100 rbl.** un solischana sahksees 1), muhra darba amatneekam no **600** rbl. 2), koka darba amatneekam no **700** rbl. bez tam tiks doti pirmajam 250 un otram 150 strahdneeki.

Buhwes plans un tuwaki nosazijumi eeskatami pagasta kanzlejà wislabak treschdeenàs.

Wezmuischà 20. febr. 1904. g.
Pag. wezakajs: **C. Bukul.**
Skrihwers: **Schmidts.**

Pastellejumus uf ihstàm
Kraines bitem
ko katru gadu nemu pretim lihdz **8** aprilim. **Jena** par saimi **12** r. tàs paschas labi pahrseemojuschas un uf **10** rahmischeem transport kastes pahrweetotas. Pee pastelleschanas wisa zena eemaksajama, kà ari pareisa adrese un tuwakà dselszeła stazija usdodama.

J. J. Antipow, agrak **Jul. Linde.**
Rigà, Kalku eelà Nr. 36.

Traipeklu uhdens
„Gloria"
isnihzina weegli un ahtri wisadus traipeklus kà: **tauku, puteklu, sweedru, sweka, asins, elias, darwas traipeklus** if katra masgajama stofa. **Labumi:** Gloria neatstahj nekahdas sihmes ne smaku un **naw** uguns nedroscha.

Noliktawa pee
Georg Strauss,
Rigà,
Wehwern eelà Nr. 3.

Scholaitu flawenaie un ceenitakaie
Separators ir „Radiator-Kurjer".
Dabonams Weg-Gulbenê pee D. Weschzeem f.

Mana
sludinajumu ekspedizija
peenem sludinajumus preeksch abu galwas pilsehtu awisem, kà ari preeksch wisas kreewu un ahrsemju preses,
weetu apgahdaschanas biroja
apgahdà labi algotas weetas wisos arodos preeksch kungeem un damam,
deenestneeku apgahdaschanas kantoris
„Micro" — „Stelle" — „Weeta" apgahdà kreetnus, labi eeteiktus deenestneekus, atrodas
Leelà Sirgu eelà Nr. 17,
parterà,
eepretim Leelajai Gildei.
F. Sicard.

Widsemes un Kursemes
Dseesmugrahmatas
daschados sehjumos, sahkot no lehtakàm lihdz **8 rbl. 75 kap.** gabalà ismekletos musturos, eeseetas spezieli schajà arodà strahdajoschàs leelakàs ahrsemju grohmatu seetuwês.

Zeen. publiku dara usmanigu uf eesehjuma glihtumu un stiprumu un ari peenehmigàm zenam.

Ernsts Plates,
Rigà, pee Petera basnizas un Skahrnu eelà Nr. 13.

E. Seidman
arodiskà, schnitu sihmeschanas, schuhschanas, rokdarbu un saimneezibas
skola
Rigà, Terbatas eelà Nr. 7,
wisàs **scha gada** weetejàs isstahdès apbalwota ar pirmàm godalgam:
Zeswainê — I. godalga Felg. laukf. b. sudraba medals.
Walmeerà — I. godalga Kaug. lauk. b. sudraba medals.
Zehsis — I. godalga Keisar. Widz. Sociat. sudraba medals.
Walkà — I. godalga Finantschu Ministr. bronsa medals
Terbatà — I. godalga Walsts bronsa medals.
Jaunu skolneeksu uzneemschana wisos arodos
katra mehnescha **1.** un **15.** deenà.
Tuwakus skolas noteikumus peesuhta uf wehleschanos pret 7 kap. pastmarku. M 1098

Ed. Udam & Co., Leelà Smilschu eelà Nr. 8.
I. spejal. magasina preeksch mahju un kehka eerihkojumeem.

Alfenida gald. leetas
ar baltu paleekamo,
sudrabotas, nikeletas un Britania-,
metala menaschas
un zitas prezes.
Nikela-, nikela plateti, kapara-, tschuguna un skahrda-emaljeti
wahramee trauki
bagatigà izwehlê

Rosenthal & Bursè.
Apteeku pretsch. pahrdotawa
Rigà, Schahlu eelà Nr. 6,
peedahwà: par lehtàm zenàm wisadas eeksch un ahrsemes apteeku prezes, kimikalijas, desinfekzijas un **pahrseenamos lihdzeklus, daschadas smarschotas seepes, odekolonju, odeerus** leelà izwehlê.
Wilnas un **kokwilnas krahsas,** pazinàs, kà ari pa latem, daschadàs krahsàs. **Klorkalki, seepju sahli, daschadus weschas masgaschanas pulwerus.**
Piparus, wirzes, wisadas ellas, anglu esenzes, daschadas lakas u. t. t., kà ari wisas zitas schi aroda prezes.

Rosenthal & Bursè.
Schahlu eelà Nr. 6.

Roberta Than
sehklu tirgotawa
leelumà un masàs dalàs,
dibinata 1900. g.
Rigà, Leelà Jehkaba eelà 20 22,
eeeja no Torna eelas,
peedahwà zikai **labi dihgstoschas** un galwoschanu ihstas sortes
sehklas par loti lehtàm zenàm.

Zenas masumà pirzejeem!

Burkani, Nantes	80 k. m.,	5 k. lote.
„ garee sark.		3 „ „
Beetes, garàs	80 k. m.,	3 „ „
„ apalàs	40 k. m.,	3 „ „
„ Egiptes	40 k. m.,	3 „ „
Zigorini, 80 k. mahrz.,		5 „ „
Petersili, 60 k. mahrz.,		4 „ „
Dilles, 25 k. mahrz.,		3 „ „
Majorans,		12 „ „
Zebers		3 „ „
Rahzeni, daschad. sortes		3 „ „
Salati,		8 „ „
Redisi, maisit. krahsàs		3 „ „
Rutki, wasaras		3 „ „
„ seemas		3 „ „
Kirbji,		3 „ „
Gurki, Kreewu	3, 4 un	5 „ „
„ Holland. baltee		20 „ „
„ pusgaree		15 „ „
Selderini,		12 „ „
Purawi,		4 „ „
Sihpoli, milsu Maderas-		8 „ „
„ Kreewu-		5 „ „
Kahli,	3 un	5 „ „
Kahposti, sem. Libek. 1. s.		6 „ „
leel. Braunschw. 1. s.		12 „ „
„ Greeku zentneru		10 „ „
Puku kahposti, milsigee		15 „ „
Sawojkahposti, kruhsee		6 „ „
Dahrsa sirni, sald. 25 un 30 k. mahrz.		
Runkuli, apalas sugas 25 k. mahrz.		
„ pusgaras sugas 25 „ „		
„ garàs milsu sug. 20 „ „		
Lopu rahzeni, (Turnips) 40 „ „		

Lopu baribas burkani
milsigee salgaw. **baltee** 40 kp. mahrz
„ „ **sarkanee** 50 „ „
nobersetas sehklas 60 „ „

Plawu sahlu sehklas,
katru gadu isnahk 2 ilustreti sehklu katalogi **kreewu un wahzu** walodàs.

Russian American India Rubber & Co. Sw. Peterburga.
General noliktawa
preeksch Baltijas prowinzem pee
Christian Seelig
Rigà,
peedahwà
wisas techniskàs gumijas prezes
kà:
Dsenamas sikšnas,
gumijas pakojnmi,
wisadas schlaukas,
klapes,
kirurgiskas gumijas prezes,
gumijas rotalu leetas,
welosipedu peederumi
par fabrikas zenam.
Atkalpahrdewejeem rabats.

Separators ir „Radiator-Kurjer"
lauksaimneeka selta awots, talab eeteikame katram.
Dabonams
Walkà, pee **W. Bischer** kga.

Komisijà isdodami
sewischki labi un weenkahrschi
peena separatori,
kuri pagatawoti ahrkahrteji isturigi un eleganti un kuru darbiba spehjas sinà
pahrspehj leelisKi wisas zitas sistemas.
Tirgotaji, pahrtikas un lauksaimneezibas beedribas, waj ari **zelojoschi agenti** sewischki masàs pilsehtinàs un meestos **Kurzemê** un **Widzemê,** ja tee grib ar pilnu pahrdot moderneezibas maschinas un rihkus, pazekot peesaimneezibu, war sawas adreses eesuhtit sub. Littera R. № 18 „Техническій Новости" laikraksta ekspedizijà, Rigà.

Separators ir „Radiator-Kurjer".
Wehl naw pahrspehts labums sinà no neweena zita separatora.
Dabonams
Palsmanê, pee **J. Weschzeem f.**

Mechaniska mahja

apskatami un teek pagatawoti uf apstelleschanu Antonijas eelà Nr. 4 pee galdneeku meistera **Müllers.**

Pilnweetee
„Radiator-Kurjer" separatori
ir dabonami Welenà, un Zeltiņos pee **K. Jaunsem** kga.

L. Rosentals,
Grehzneeku eelà Nr. 13,
peedahwà bagatigà izwehlê pa lehtakàm zenam:

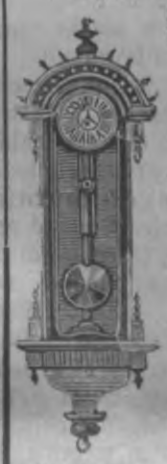

pulkstenus,
dahrgakmenus,
selta un sudraba prezes,
alfenida istrahdajumus
no **kreewu** un **ahrsemju fabrikam,**
kà ari
galda peederumus
if **sudraba—alpaka** no
Artura Kruppa
Berndorfas metalu isstrahdajumu fabrikas.
Izlabojumus isdara uf galwoschanu.

---

100 Deb. **Kapitals** 100 Kred.

Meesrès:	Preschana ir KAPITALS!
Grahmatweesch.	Augstaka alga! Zeen. stahwokliis!
Korespondences	
Tirdzn. rehkin.	Kursi:
Kantoru darbos	kungeem, damam, wecksaimneekeem, amatneekeem.
Latw., Krewu jeb Wahzu walodê	Mahzib. sahkums katrà laikà.

Par weetu
zeen. weksaimneekeem eeteiku kreetnus zpehkus no zeweem mahzekleem (kung. un damas) un lukstu, wajadzibê pee manis labpat peepraslit.
Prospektus peesuhtu par weetu.
J. Kasimirs,
Rigà, Bastoja bulwarî Nr. 11, pee Nikolaja kliu.
Run. p. 1—3 un 7 w., zitê laikê: E. Plates druk.
Par sekmem galwoju.

F. M. Dostojewska
romans, diwàs dalàs:
Brahli Karamasowi.
Latwiski tulkojis **P. Pauls.**

499 lapas puses beesa un maksà **2** rbl. **80** kap., pa pastu peesuhtot **3** rbl. **04** kap. — uf pehzmaksu (наложен. плат.) **3** rbl. **20** kap.

Ernsta Plates
drukatawa, burtu leetuwe, foto-kimigrafija, Rigà pee Petera basnizas un grahmatu pahrdotawa, Skahrnu eelà Nr. 13.

Gandrihs

pilnigi par welti,

tikai

5 rbl. 45 kap.

ar peesuhtischanu,

peesuhtam apakschâ minetas leetas: 1) **Kungu waj damu pulksteni no melna kodinata tehranda** ar isturigu mechanismu un galwoschanu uz 6 gadeem, 2) **pulksteņa eleekama** preeksch aissargaschanas no samaitaschanas, 3) **jaunselta kungu waj damu kakla kehdi,** 4) **breloku, kompasu waj binokli** ar pikanteem stateem, 5) **ahdas nandas maku** is weena gabala ar 7 nodalam un pastelletaja stempeli, 6) **Dr. Kocha mundstiku** beskaitigai pihposchanai, 7) **selta gredsenu 56. prowes,** waj **elektrisku kabatas laternu,** waj **ahdas papirosu maku,** waj ari **seemischku ahdas sominu** peekaramu pee jostas.

Pastellejumus isuhta nekawejoschi un apsinigi bez peemaksas uz pehzmaksu. Adrese: Торговому Дому „Фелиціано" и Ко. въ Варшавѣ, 26/138. Peepraszijumi rakstami kreewu waj wahzu walodâ.

Agronoms

J. Bissenieks,

laukſaimneezibas un ruhpneezibas maschinu noliktawa, agenturas un komisijas weikali

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 29, uz Wehweru eelas stuhra, jaunbuhw. namâ.

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 46.

Jaunatwehrtas nodalas: **Bauskâ, Krihsburgâ.**

Amerikas patenta wisjaunakos peena separatorus

Globe,

krehjmosch. spehja 72, 125, 170 stp. stundâ.

Orion,

krehjmoschanas spehja 265 stopu stundâ.

Globe un Orion separatori lihdz schim tâ **krehjmoschanâ** kâ **weeglas gaitas** sinâ **pahrspehjuschi ikkatru zitu sistemu.**

Globe un Orion separatoru trumulis, ar pee ilgakas darbinaschanas, nekad **neaiskes,** zaur ko panahkta **weenadi tihra krehjmoschana**

Globe un Orion separatoru trumula apgreeschanas ir daudz **lehnaka,** kâ pee ikkatras **zitas sistemas,** kadehl ari winu **isturiba pahrspehj** wisus **zitus separatorus.**

Hunyadi Janos

dabigais

Bitterwasser

labakais **zaureeschanas lihdzeklis.**

Wajaga eewehrot firmu **Andreas Saxlehner** uz katras etiketes.

Maigs, patihkamu garschu, palahwigs.

Loti labs preeksch **eewezejuschos** un schad un tad **fazeteschanos, nedabigas asins rinkoschanas, aptuhkuma, sagremoschanas trauzejumos, aknu slimibâs** u. t. t.

Nepahrspehjams labuma sinâ un eezeenits wairak kâ 30 gadus.

Jaunatwehrtais

Sakischu Karla

kungu un damu gatawu drehbju weikals

Rigâ, Marijas eelâ Nr. 10-b,

peedahwâ no **sawa krahjuma**

wisas kungu un damu drehbes

no daschadeem **stoffeem** un par **daschadam zenam.**

kâ ari **weku, schlipses** u. t. t. M1389

Pareiss reegreesums, glihts, moderns sasons, labs darbs, apsiniga apkalposchana.

Turpat pecnem pastellejumus.

Wehl neweena schujama maschina

naw tik ahtri peekrischanu eemantojuse tiklab pee pirzejeem kâ pahrdewejeem, kâ zaur sawu weenkahrscho mechanismu eezeenitâs

Original „Victoria" schujamas maschinas,

kuras naw lihdzigas ne Singera ne ar zitu sistemu schujamam maschinam. Winu isturiga un weenkahrschakâ konstrukcija atsihta wisur par labako.

Dabujamas pee generalpilnwarneeka **M. Ruttakas,**

schujamo, adamo maschinu un welosipedu magasina Rigâ,

Wehwera eelâ Nr. 20.

Gewehrojams pirzejeem: Katrai ihstai Original „Victoria" schujamai maschinai atrodas uz rokas bez nosaukuma Original „Victoria" ari wehl №3. M 186/8

Wentilazijas ilgi degoschas krahsnis.

Germanen,

melnâ un nikeletâ isstrahdajumâ.

Kurinaschanas eespaids, noleetojot mas kurinamas weelas, loti weenads un pahrsteidzoschi leels.

Lehna kurinamâs weelas sadegschana, zaur ehrti leetojamu reguleschanas klapi.

Noderigi preeksch katras kurinamâs weelas, kâ oglem, koksa, malkaskuhdras u. t. t.

Petrolejas kurinamas krahsnis

daschados isgatawojumos dabujumas

J. Redlich, anglu magasinâ Rigâ.

Wisur eezenitee

„Radiator-Kurjer" separatori

dabonami Lasdonâ pee R. Lubkat.

Preezjumos.

Scholaitu peena jautrifugu taralie ir wisur eezenitais

„Radiator-Kurjer" separators.

Dabonams Weetalwâ, pee W. Heldt kga

Walmeeras Laukſaimneeks.

„Walmeeras Laukſaimneeks" is laukſaimneeka widus isaudsis, zentisees pehz labakâs eespehjas kalpot sewischki laukſaimneeku praktiskam wajadsibam, **laukſaimneezibas weizinaschanai un laukſaimneeku turibas un isglihtibas pazelschanai.**

„W. L." skubinâs uz weenoschanos un beedroschanos pee tahdeem darbeem kâ semk. skolam, lehta kredita, lopu sugas uslaboschanas un lauks. wajadsibu kopigas eepirkschanas un raschojumu kopigas pahrdoschanas. Weizinat muhsu praktisko beedribu dsihwi, eeintereset lasitajus uz peedalischanos buhs **„W. L."** peenahkums.

Jo leelâ mehrâ tas eewehros lopkopibu, kuras nosihme muhsu laukſaimneezibâ top arweenu leelaka.

„W. L." isnahk Walmeerâ, 2 reis mehnesî, maksâ par gadu 1 rbl. 25 kap., — Grahmatu weikalneekeem 10% rabats, 10 eksemplarus uz 1 adresi parakstot 1 brihwekseemplars.

Apstellejumi un sludinajumi suhtami **„Walmeeras Laukſaimneeka" ekspedizijai** Walmeerâ.

Redakzijas adrese: — **Walmeeras Laukſaimneeka redakzijai** Walmeerâ.

Parauga numuri arween teek issuhtiti par brihwu.

Isdeweja.

Turibu un bagatibu, labklahjibu un laimi nesa katram laukſaimneekam

„Radiator-Kurjer" separators.

Dabonams **Kastronâ,** pee **P. Grünstein & behla k.**

Katra laukſaimneeka cena sumuz pawairo no laukſaimneezibu pahrlabo

„Radiator-Kurjer" separators

Dabonams Walmeerâ, pee **Kretschmann k.**

Slawenee separatori „Radiator-Kurjer"

dabonami **Tukumâ,** Tukuma pahrtikas weikalâ.

Weesnizam! Beedribam! Kafejnizam! Restoraneem!

Katalogi par brihwu ar peesuhtischanu!

Katalogi par brihwu ar peesuhtischanu!

Instrumentus

noderigus augschmeetâm eestahdem ar un bez naudas eemetumeem un ar pahrmainamam notim, peedahwâ **leelâ iswehlê**

D. Klakowsky,

Rigâ, Kungu eelâ Nr. 9. Tel. 1887.

Jul. Heinr. Zimmermana

musikas instrumentu fabrikas weetneeks Sw. Peterburgâ, Maskawâ, Leipzigâ, Londonâ.

Zenu rahditaji un nu[illegible]schu farakstî bez maksas.

Peedahwaju no sawa bagatigâ krahjuma:

rewolwerus, pistoles,

medibu eerotschus,

par lehtâm zenam uz **galwoschanu.**

Skrotis, bissahles.

kâ ari

wisi **peederumi.** Reparaturas isdara apsinigi un lehti.

Johannes Mitschke,

tehrauda pretschu un eerotschu mag. Rigâ, Kungu eelâ Nr. 11.

K. Lorch & beedr.

Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22, Dafferberga namâ

Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22, Dafferberga namâ

Baltijas fabrikatu noliktawâ

dabujami

wisadas sortes

audekli,

linu un pakulu dsijas

par fabrikas zenam

pee

K. Lorch & beedr.

Zaur scho daru sinamu jaweem zeeniteem weikala beedreem, ka es sawu **Marstal eelâ Nr. 9** atrodoscho

dselss un tehrauda pretschu weikalu

pahrdewu

Gustav Schwarz & Co. kgeem

un luhdsu man tik bagatigâ mehrâ dahwato ustizibu ari parahdit maneem pehznahzejeem.

Augstzeenibâ

Alfred Hackelberg.

Atteezotees uf augscheejo sludinajumu, wadisim mehs no **Alfred Hackelberg** kga eeguhto

dselss u. tehrauda pretschu weikalu

sem paschu firmas tahlak.

Mehs eewehlam wisas uf scho arodu sihmejoschus preekschmetus ar apsolijumu par labrtigu un laipnu apkalooschanu. **Muhsu lihdschinejais agenturas un komisijas weikals paleek lihdf turpmakam Masâ Kaleju eelâ Nr. 2.**

Augstzeenibâ

Gustav Schwarz & Co.,

Marstal eelâ Nr. 9.

Ed. Zehdera

laukſaimneezibas maſchinu krahjums,

Karla eelâ Nr. 11.

peedahwâ M104

jaunos un wislabakos peena ſeparatorus

‚Planet' un ‚Zenith'

ar ratu dſenamus un ar waleju trumuli,

Sewiſchki labumi:

Nekahdas eeleekamas dakas, nekahda ſkruhweſchana, nekahdas gumijas dakas pee trumuka, zaur ko laba iſtihriſchana.

Teizami nokreijmoſchanas panahkumi.

Pilnigi bribwa trumuka greeſchanàs, zaur ko maſchina ahrkahrteji weegli ſtrahdà.

Atſihta dſihſchanas un trumuka weenkahrſchiba un t. t., un t. t.

Katrs **„Planet"** un **„Zenith"** ſeparators, pirms tas no darbnizas teek iſdots, teek pilnigi pahrmeklets waj tas weegli ſtrahdà un kreetni nokrejmo.

Katalogus uf peepraſ. iſſuhta bef maksas.

Dibinata 1884. gadâ.

M. P. Sudjin

ahdu tirgotawas

Terbatas eelâ Nr. 12 un 7,

(newis kà agrak Nr. 14)

peedahwà par loti lehtàm zenam wiſadas:

Ahdu prezes, ſirgu leetas, wilnu un leelâ iſwehlê **ſtrikus un tſchabatas,**

wairumâ un maſàs dakàs.

Teletons Nr. 1686.

Par tyſtam garantetikai tad, jaunſkatra gabalina atrodas ſchehlſtrd. mahſas bilde.

Jauns lihdſeklis no nepahrſpehjamas wehrtibas ir **Dr. Obermeyera**

Herba ſeepes.

No daudſ ahrſteem uſlabako eeteiktas Herba ſeepes pahrſpehj wiſus lihdſchinejos lihdſeklus pret **ſauſo** un **ſlapjo ehdi, pinneem, lahſumeem, daſchadeem iſſitumeem, ahdas neeſeſchann, blauſgam** un ziteem ahdas netihrumeem.

Kà labakais dſeedeſchanas lihdſeklis pret katru ahdas iſſitumu ir **Herba ſeepes** uf galwoſchanu gluſchi neekahdigas un neatſtahj uf weſelas ahdas nekahda eeſpaida, bet gan maſgajotees ar winàm, kà ar labakàm toaletes ſeepem, dara ahdu ſewiſchki gludu un ſmalku, kà ari dod gihmim baltu iſſkatu.

Pehz maſ leetoſchanas jau labakee panahkumi.

Dabujamas wiſàs aptiekàs un apleeku pretſchu tirgotawàs

Galwenà noliktawa preekſch Kreewijas: **M. Schneider,** Rigà Schkuhnu eelà Nr. 1.

Kas ſawu laukſaimneezibu wehlas pajelt un eenahkumus pawairot, lai pehrk eezenito ſeparatoru

„Radiator-Kurjer".

Dabonami Behnes ſkapja, pee K. Reichmann kga.

No laukſaimneekeem wiſur teek lohti eezenitiſ **ſeparatori**

„Radiator-Kurjer".

Dabonami Jelgawà pee Jehkul & Oſcheneek kungam. Katolu eelà.

Amerikanu petrolejas krahſnis,

lehtakà un ehrtakà apkurinaſchana pahrejas laikà, pilnigi bef ſmakas, patihkams iſſkats, leels kurinaſchanas eeſpaids.

Zena no 14—24 rbl.

Pildamàs-, regulejam.-, ilgi degoſchàs un gaſes kraſnis.

Langenſiepen & Co.,

Leelà Kehninu eelà Nr. 32.

Otràs Rigas Krahj-Aiſd. Sabeedr.

telpas tagad atrodas

Suworowa eelâ Nr. 6,

pretim Wehrmana dahrſam.

Kaſe atwehrta katru deenu no 10—2 deenà.

Par **noguldijumeem** Sabeedriba makſà 5½—6% par gadu, uf krahjgrahmatinam 5% un uf tekoſcha rehkina 3%.

Katru noguldijumu atmakſa pehz eeſpehjas tuhlit bef uſteikſchanas.

Wiſi noguldijumi ſwabadi no krona nodokleem.

Droſchibas kapitals ar 502 beedru garantiju 333,907 r. 76 k.

Waldes preekſchneeks: cand. jur. **G. Kempels.**

Waldes lozekli: muhrneeku meiſtars **P. Radſinſch,** namdara meiſtars **J. Wiks,** notara palihgs **J. Bukults,** mahju ihpaſchneeks **J. Wagners.**

Th. Riegert,

Rigâ,

twaiku ſchokoladu fabrika.

Katru deenu

ſwaigas konfektes.

Magaſina: Kalku eelà, „Ulei" namà. Noliktawa: Leelà Sirgu eelà 28.

Katram laukſaimneekam nepeezeeſchami wajadſigs ir ſcholaiku labakais un eezeenitakais peena ſeparators

„Radiator-Kurjer".

Dabonams

pee generalweetneekeem

Balkin u. beedr. Rigâ,

Karla eelà Nr. 13,

eeprekſch Jelgawas-Tukuma woſſalei

Semkopibas un moderneezibas maſchinu noliktawa.

Agenti war peeteiktees.

Rigas Pilſehtas Lombards.

No **17. marta** lihdſ **1. aprili** 1903. g. eekihlatas leetas, no Nr. 401199 lihdſ Nr. 406196 (ja nebuhtu jau iſnemtas waj pagarinatas) nahks **2. marta** ja wajadſetu **3. marta** 1904. g., pulkſt. 6 wak., Pilſehtas Lombarda telpâs, **Kalku eelà Nr. 9**

iſuhtrupeſchanâ.

Uhtrupes deenâs Lombards preekſch publikas tiks pulkſt. 1 pehz pusdeenas ſlehgts. 1672

Widsemes Lauks. Sabeedriba

„Paſchpalihdſiba"

Rigâ, Walmu eelâ Nr. 2,

eeteiz:

Lokomob. u. kulamàs maſchinas

Walmeras iſſtahdê 1903. g.

I. godalga: ſelta medala.

Iſ paſihſtamàs fabrikas Heinrich Lanz, Mannheimâ.

Lanza lokomobilu labumi ir:

Winas ſtrahdà ar 8 atmosferam (= 120 m.) twaikaſpeedeena, kamdehl ar tàm war eewehrojami warak padarit un tàs daudſ ilgaki leetot, kà zitas tikpat ſmagas lokomobiles, kuras ar 6—7 atmosferam (90—105 mahrz.) ſtrahdà. Lanza lokomobiles patehrè maſak twaika, uhdens un malkas.

Lanza kulamo maſchinu labumi ir:

Katris Lanza kulamo maſchinu ihpaſchneeks apleezina ſcho maſchinu wiſapſinigako un leetderigako konſtrukziju, un ka winas it teizami kult, tihrà un ſchkiro. — Mehs, eeteizam it ſewiſchki Lanza jaunos

patent paſcheelaidejus

wiſu ſiſtemu kulamàm maſchinam. Tee atſargà ſtrahdneekus no breeſmàm, jo wini pilnigi apſedſ trumuli. Paſcheelaideji pazel leelâ mehrâ kulamo maſchinu darba ſpehju. Bef tam ſchee aparati maſchinas eewehrojami taupa; eekſchâ laiſchana nenoteek gruhdeenos, bet gluſchi weenlihdſigi.

Iſdewigi makſaſchanas noteikumi.

„Radiator-Kurjer"

ſeparatoram ir wiſu nahkamiba, to peerahda leelais wairums uſflawas un atſinibas rakſtu.

Dabonams

Pernawà, pee C. W. Normann'a.

W. C. Kiesslinga

pianofortu un harm. magaſina Rigà, Leelà Jehkaba eelà Nr. 3, blakus birſchai. 102

Fligeli, pianinos, harmoniumi.

Dalu makſa.

Buhwes

un

apkalumu peederumi,

amatneeku rihkus

leelà iſwehlê peedahwà

Pawel S. Popow,

tehraudu leetu tirgotawa

leelumà un maſàs dakàs,

Grehzneeku eelà 30/32.

Katris, kas pehrk labdu maſchinu, lai ſpuehlàs no labakà to labako un tad ir

„Radiator-Kurjer"

ſeparators.

Dabonams

Sehſie pee J. Pankul'kungu.

„Radiator-Kurjer"

ſeparators ir katram laukſaimneekam nepeezeeſchamakà maſchina

Dabonams

Walmerà, pee W. Tönniſſon'a.

Drukats pee grahmatu drukataja un burtu lehjeja Ernſta Plates, Rigà, pee P[illegible] baſnizas.

Sche klaht „Literariſkais Peelikums".